

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2194
2,90€ | 10 OCTUBRE 2021

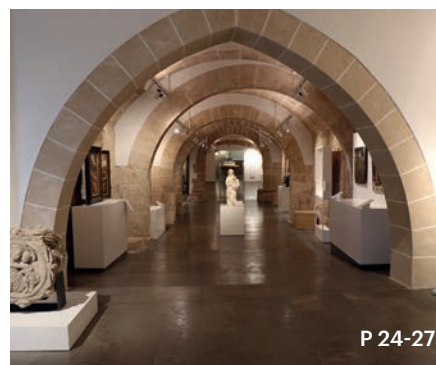
Agustí Codinach

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 3, 8-13)

La prevenció del suïcidi, cosa de tots

El més important és intervenir i acompanyar
en el patiment i el malestar a temps

P 24-27

Visitem el renovat Museu
d'Art Sacre de Mallorca

L'Església, al costat dels afectats pel volcà de La Palma

(P 20-21)

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'N AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

@Auttapol

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

L'epidèmia silenciosa

La pandèmia de Covid ha fet emergir a la superfície una epidèmia diferent. Es tracta del suïcidi. Les temptatives per llevar-se la vida han augmentat durant la pandèmia, sobretot entre els joves. L'ONU ha xifrat en 700.000 les persones que es van suïcidar durant l'any passat. A Espanya la xifra se situa en deu suïcidis al dia.

Les causes que ens porten a atemptar contra la nostra pròpia vida poden ser diverses, com veiem en els articles d'aquest número. Però, n'hi ha una que crida molt l'atenció: la soledat. Moltes persones es lleven la vida perquè estan o perquè se senten soles. Es dona la paradoxa que en la nostra societat de la hiperconnectivitat i la proximitat que ens ofereixen les noves tecnologies, ens trobem sols. El Regne Unit ja ha creat un Ministeri de la Soledat, després de descobrir que a la ciutat de Londres viuen 200.000 persones, la majoria gent gran, que no han parlat amb ningú en l'últim any. Aristòtil ens recorda que l'home és un ésser polític, és a dir, social. Necessitem la interacció i la relació amb els nostres semblants.

Això ens porta a preguntar-nos sobre la nostra proposta pastoral com a Església per a la gent que se sent sola i que ha perdut el gust i el sentit

de la vida. És urgent reprendre la vida comunitària de les nostres comunitats cristianes, no només per estar acompanyats, sinó per redescobrir Crist que se'ns dona a través de la vida del proïsme, com recorda el papa Francesc quan comenta la paràbola del bon samarità a la seva encíclica *Fratelli tutti*.

Benet XVI ens recordava que el cristià no està mai sol; sempre l'acompanya la presència de Crist i la totalitat de l'Església. En un món atomitzat i individualitzat en excés, en el qual s'enalteix la imatge de l'home autònom que tot ho aconsegueix per ell mateix, hem de recordar que estem necessitats de l'altre i de l'Altre; no podem viure sense l'amor que donem i que rebem dels altres i de Déu.

L'eucaristia opera la unió comuna entre els batejats (comunió). La participació en la litúrgia, en la qual Crist es fa present, estreny els llaços entre els creients, i ens ajuda a prendre consciència que la nostra no és una companyia superficial, sinó que formem part del cos de Crist. Som els seus membres; i aquests estan inserits i són sempre alimentats pel seu Cap. D'aquesta manera, com ens recorda sant Pau, Déu no només és algú que està al costat nostre, sinó que en Ell vivim, ens movem i existim.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

24
Reportatge

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

L'art com a salvavides

PÀGINA 36-37

18-19
M. Dolors Arqués, superiora general de les Germanes Josefines de la Caritat

El missatge Papal per la JMJ 2021

PÀGINA 16-17

Anar a la universitat a partir dels 50 anys

PÀGINA 38

47 Antonio Reyes encarna sant Antoni Maria Claret a la seva nova pel·lícula

La setmana en tuits

JORDI PACHECO
@JPACHECOGA

Periodista

Entre el 1964 i el 1974, l'Escola de Periodisme de l'Església de Barcelona va formar un bon grapat de periodistes de primera fila. Un d'ells va ser Antonio Franco, amb qui em vaig trobar el 2019 perquè expliqués a *Capçalera* com era l'ambient a la també coneguda com Escola del CIC

MERITXELL RUIZ
@RUIZISERN

Secretària general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

És una bona notícia, però abans de fer el P2 gratuït s'ha de fer gratuïta tota l'escolarització de P3 a 4t d'ESO, per a l'escola pública i per a la concertada. Les famílies de la concertada estan pagant el 35% de l'escolarització dels seus fills i filles. I no haurien de pagar res

SOR LUCÍA CARAM
@SORLUCIACARAM

Dominica de Manresa

Recomano veure *Mediterráneo*. La Fundació Open Arms ha salvat gairebé 60.000 vides des del 2015. Tot va començar quan la mort del meu net Aylan Kurdi en una platja de la costa turca va sacsejar la consciència d'Oscar Camps i el va impulsar a llençar-se a rescatar els refugiats que fugen de l'horror

JAUME FLAQUER
@J_FLAQUER

Professor de Diàleg Interreligiós i Islam a la Facultat de Teologia de Granada

L'església de Todoque ha sucumbit a la lava. El miracle no s'ha obrat. Val més així, en certa mesura, perquè simbolitza millor la fe cristiana. Prefereixo un Déu que se solidaritza amb els sofrents i que mor amb ells a un altre que queda sempre a recer dels dolors humans

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Lourdes a Montserrat

Montserrat va acollir, dissabte 2 d'octubre, un pelegrinatge molt especial de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Va ser alternatiu al que és habitualment el desplaçament al santuari del sud de França al setembre, aquesta vegada sense fer un viatge tan llarg. La presidenta de l'entitat, Marta Ventura, va explicar a Ràdio Estel que «és un acte d'alegria i convivència, amb música i animació, i que ha servit per reproduir els moments més íntims i intensos de Lourdes».

Ventura va destacar també la dimensió històrica de la jornada, perquè «la imatge de la Mare de Déu de Montserrat no sortia en processó a l'exterior del monestir des de la Segona Guerra Mundial». La presidenta de l'Hospitalitat va qualificar la jornada de «molt emotiva» també pel retrobament de molts malalts i voluntaris que no es veien des d'abans de la pandèmia. El bisbe de Sant Feliu, Agustí Cortés, va presidir l'Eucaristia. Aquesta i altres notícies es poden escoltar de dilluns a divendres a l'informatiu *Sense distància*, a les 13.45 i a les 18.30h.

L'efemèride de la setmana

11 d'octubre del 1948: obre a Barcelona l'Escola de Magisteri de l'Església, embrió que, amb diverses transformacions, anys després donarà lloc a la Universitat Ramon Llull.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Els botellons massius durant les festes de la Mercè a Barcelona, amb desenes de ferits i crema de vehicles i mobiliari urbà, posen de manifest el problema creixent de la violència gratuïta. La frustració entre la generació més jove es tradueix per part de certs grups en un perillós instint destructiu. Aquest fenomen va dibuixant una societat futura poc fàlguera.

PENSANT-HO MILLOR

Si pogués reescriure la meua vida...

He fet fa poc seixanta anys. No m'hi veig, com un senyor gran d'aquesta edat. I tanmateix, mirant enrere, són tantes les experiències i els moments viscuts, que m'adono que efectivament els anys han passat i que molt probablement almenys dos terços de la vida ja els he gastats. Si fos possible fer marxa enrere, certament algunes coses no les tornaria a fer i d'altres, sens dubte, les faria de nou amb tota la il·lusió del món.

No tornaria a dedicar temps i esforços en estudis, feines o activitats que no m'han ajudat a madurar com a persona ni a créixer com a cristià.

No tornaria a donar importància a ximpleries que no en tenen cap ni a amoïnar-me inútilment per voler preveure abans de temps el que el futur m'havia de procurar.

No tornaria a deixar-me engolir

per la tristesa i el desànim quan se'm van tancar portes al darrere i no veia ni portes ni finestres que se m'obrisin al davant.

Em fiaria més dels altres i de Déu, i desconfiaria més de mi mateix, sobretot quan ho veiés tot molt negre i no em sentís amb forces per tirar endavant.

Tornaria sovint a somiar que puc col·laborar a fer més harmoniós i més humà almenys el meu entorn, i a engrescar-me en projectes que han millorat la vida d'alguns i a vegades de molts.

Tornaria a comprometre'm com a cristià que soc, sentint l'Església com el meu hàbitat privilegiat, des d'on puc treballar perquè la Llum i la Bondat puguin vèncer els embats del Mal i la Foscor en la turmentada història de la humanitat, i en qualsevol cas triomfar en el meu cor.

CINTO BUSQUET

Rector de la parròquia de Calella

Tornaria a dir el meu sí sense condicions a Jesús, per poder conviure íntimament amb Ell i compartir fraterナルment amb molts altres seguidors seus la pau i la joia interiors que Ell m'ha donat, i perquè m'enviés on volgués i es mostrés a molts a través meu també.

Tornaria a creure que no som fruit de l'atzar i que el qui ens ha cridat a existir vetlla personalment per cadascun i per tots. Tornaria a esperar que tot pot tenir un sentit i que hi ha Vida Interpersonal en el Més Enllà. Tornaria a estimar, perquè sense l'Amor tot esdevé buit i fosc.

Tornaria a dir el meu sí sense condicions a Jesús

MN. ALFONS GEA

Especialista en dol

PUNT DE VISTA

El suïcidi, la punta de l'iceberg de la malaltia mental

Si fa dues dècades la mort en els joves era sobretot per accidents, ara ha passat a primer terme el suïcidi, de manera que, si abans era una paraula tabú, ara no ho és tant. Malauradament, s'ha normalitzat. Les famílies la majoria de les vegades no se'n saben avenir del que ha passat, i sovint es culpabilitzen perquè no han fet prou per evitar-ho. Ressegueixen tots els detalls dels últims dies com volent trobar-ne la causa. El suïcidi pot venir precedit d'una frustració amorosa o conflicte familiar sobretot en els nois, encara que no hi ha cap fet que per si sol ho justifiqui. En més d'un cas, també hi ha el consum de determinades substàncies tòxiques amb les quals s'estableix una correlació de consum i suïcidi.

L'ansietat i la depressió, a vegades no diagnosticades, i fins i tot les idees delirants que la família tracta de raonar sense èxit, són un denominador bastant comú. El suïcida, lluny de portar un cartell al front que ho indiqui, mira de no aixecar cap sospita que en pugui destorbar l'objectiu. L'encegament, segons ens expliquen els que ho han intentat i han sobreviscut, és total. La tensió emocional de vegades insuportable fa que es pensi en el suïcidi com a solució.

És un tema que posa a la pales- tra els problemes mentals com l'ansietat i la depressió, per no esmen-

Si abans era una paraula tabú, ara no ho és tant

tar altres malalties més complexes que es donen i passen desapercebudes. Van en augment no només per la pandèmia, ja abans creixien i de moment el que ens ofereixen és atenció farmacològica i gairebé res més. El suïcidi és la punta de l'iceberg de les malalties mentals. Algunes persones creients et manifesten que la por de la mort i de la condemna- ció eterna frenen la seva intenció de llevar-se la vida. Parlar avui dia del sentit de la vida i de la mort queda una mica superflu. La hipercomuni- cació que alhora ens aïlla i els criteris d'actuació merament individualistes també ajuden que augmenti el suïcidi. La teràpia amb els que presenten aquest problema passa per contemplar els factors esmentats. Tot i així continua sent un misteri.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Caminar junts

Hi ha una activitat de Jesús que sempre l'acompanya en el seu ministeri, tot i que molt sovint queda només apuntada. Jesús, durant la seva vida terrena, camina i camina molt. Des del començament del seu ministeri, els Evangelis descriuen com Jesús «anà per tot Galilea, predicant a les seves sinagogues i traient els dimonis» (Mc 1,39). Jesús no para de caminar amunt i avall pel seu país portant la presència i el missatge de part de Déu.

Però, també, un cop ressuscitat, Jesús continua caminant amb i entre nosaltres. Crist ressuscitat es va trobar amb dos deixebles que anaven a Emmaús «i es posà a caminar amb ells» (Lc 24,15).

Aquest camí Jesús no el fa sol, el feia acompanyat dels deixebles a Israel, i el vol continuar fent amb nosaltres en ple segle XXI. Aquest «caminar junts» amb Jesucrist i sota el guiatge de l'Esperit Sant és el significat de la paraula «Sínode».

L'Església és de Déu i nosaltres som els seus col·laboradors. La sinodalitat és, doncs, el camí per aprendre a escoltar junts la voluntat de Déu per al seu poble. I perquè això sigui possible cal que hi participem tots els membres de l'Església.

Per aquest motiu, el Papa ha convidat tota l'Església a participar en la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, que aquest mateix cap de setmana s'inaugura al Vaticà i que abordarà el tema: «Per una Església sinodal. Comunió, participació i missió.»

En el procés d'escoltar què diu el Senyor a tot el Poble de Déu, el papa Francesc ha volgut que el camí s'iniciï en cada diòcesi amb una primera fase que començarà el cap de setmana vinent i

durarà fins al proper mes d'abril. Caminar sinodalment és més lent, però permet avançar junts i amb més solidesa.

Com a Església diocesana ja tenim una certa experiència d'aquesta sinodalitat, per exemple, en el treball de reflexió i discerniment, que ha culminat en el Pla Pastoral Diocesà *Sortim!* Justament el desenvolupament d'aquest Sínode coincidirà en el temps amb el nou objectiu del Pla Pastoral que començarem a treballar a partir de l'Advent: el discerniment.

Sinodalitat i discerniment són dos camins per trobar la voluntat de Déu. Ara bé, mentre la sinodalitat és el camí per descobrir junts la voluntat del Senyor per al Poble de Déu, el discerniment és la via per descobrir personalment la voluntat de Déu per a les nostres vides particulars.

Tant l'objectiu diocesà del discerniment com la proposta pontifícia del Sínode són dos camins que es troben i que convergeixen, des dels quals podem avançar per tal de trobar el que l'Esperit vol per a l'Església universal, per a l'Església particular que peregrina a Barcelona, així com per a cada un de nosaltres. Déu ens continua parlant i cal aprendre a escoltar-lo per tal que siguem fidels a l'Evangelí i audaços en la proposta de la Bona Notícia de Jesús.

Benvolguts germans i germanes, la sinodalitat ens ensenya, a la llum de l'Esperit, una manera eficaç d'avançar i de superar els conflictes. L'Esperit Sant se serveix de nosaltres per mostrar la voluntat de Déu. Per això, ja des d'ara, us animo a tots a intensificar la pregària i a fer junts aquest camí sinodal i de discerniment. Que la Mare de Déu del Roser ens hi ajudi.

Parlar del suïcidi salva vides

Amb prop de 700.000 suïcidis l'any, l'Organització Mundial de la Salut reconeix que és una prioritat per a la salut pública

Agustí Codinach

L'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona ha passat d'atendre 4 temptatives de suïcidi a 20 per setmana.

FRANCISCO VILLAR

«En salut mental i suïcidi, hem de posar molt més èmfasi en la implantació d'intervencions de prevenció universal»

L'Organització Mundial de la Salut reconeix que el suïcidi és una prioritat per a la salut pública. Cada any se suïciden prop de 700.000 persones i moltes més ho intenten. També és una prioritat per al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, que el 9 de setembre va presentar el nou Pla de prevenció del suïcidi 2021-2025, que invertirà 15 milions d'euros i farà seguiment i acompanyament de les persones en risc de conducta suïcida a través del telèfon 061 Salut Respon. L'objectiu és oferir una atenció personalitzada a cada cas i coordinar-se amb els centres de salut mental per donar continuïtat i suport a aquestes trucades.

Catalunya va registrar 535 morts per suïcidi el 2019. Només en el període de gener a maig del 2020, van ser 217; 158 homes i 59 dones. El 061 va atendre el 2020 un total de 5.900 trucades relacionades amb temàtica d'ideació suïcida. I el Telèfon de Prevenció del Suïcidi, que l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Ajuda i Esperança van posar en marxa l'agost del 2020, n'ha atès més de 4.000 en

el primer any de funcionament. El suïcidi és la principal causa de mort no natural a Catalunya i la segona causa de mort entre la població jove (15-29 anys).

«Fa trenta anys que faig acompanyament en el dol però és en els darrers mesos quan assistim a una explosió de casos de suïcidi», reconeix Alfons Gea, rector de Sant Vicenç de Jonqueres, psicopedagog i terapeuta, responsable d'Atenció al Dol de la Funerària de Terrassa. «Quan vaig començar, la paraula "suïcidi" era molt tabú, mentre que ara, malauradament, s'ha anat normalitzant, cosa que vol dir que és més comuna del que sembla.» És més, segons Gea, «fins fa uns anys, el suïcidi es donava sobretot en gent més gran, mentre que ara ha augmentat entre els joves». «La pandèmia —afegeix— el que ha fet és posar entre les cordes les persones que ja patien alguna feblesa.»

Després del Suïcidi – Associació de Supervivents (DSAS) exposa els factors associats a l'existència d'una

probabilitat de suïcidi: el trastorn mental, en especial la depressió, i els trastorns de personalitat, les conductes addictives, el desarrament social o la soledat, esdeveniments vitals estressants o la malaltia crònica acompanyada de dolor. Dit això, «un percentatge elevat de suïcidis no és atribuïble a cap d'aquests factors de risc, ni a causes concretes».

El suïcidi dels joves

L'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona ha reportat un increment del 47% dels pacients atesos a urgències per motius de salut mental en el primer trimestre de l'any 2021 en comparació amb el mateix període del 2020. També que ha passat d'atendre 4 temptatives de suïcidi a 20 per setmana. Les patologies més afectades han estat la depressió, l'ansietat, els trastorns d'alimentació i la conducta suïcida.

«Des del 2004 ja veníem detectant un increment de pacients atesos per motius de salut mental i específicament per conducta suïcida», manifesta el Dr. Francisco Villar, psicòleg clínic i coordinador del programa d'atenció a la conducta suïcida del menor de l'Hospital Sant Joan de Déu. «El suïcidi ja era el repte més important de la societat en termes d'anys absoluts de vida perduts, i d'anys de deteriorament de la qualitat de vida dels afectats a causa del patiment que acompanya els supervivents.» Segons el Dr. Villar, «és una realitat inacceptable com a societat i sostinguda en el temps, amb l'agreujant que jo sempre hi arribo tard, ja que l'intent de suïcidi o s'ha realitzat, o era imminent».

Sant Joan de Déu, al portal www.som360.org, ofereix recursos per a la prevenció del suïcidi juvenil. I el Departament d'Educació de la Generalitat, de la mà de Salut, ha posat en marxa un pla adreçat a l'alumnat a partir de cinquè de primària i fins a Batxillerat i cursos formatius per «detectar casos de malestar emocional i poder-ne fer acompanyament a l'aula».

Villar recomana prestar atenció a canvis comportamentals bruscos: «La millor forma de saber si hi ha presència d'ideació suïcida és preguntar-ho directament.» Un

cop detectada, cal contactar amb un professional per al tractament i l'acompanyament global. Dit això, «la prevenció del suïcidi és cosa de tots, i tots ens hi hauríem de sentir interpel·lats. Només així tindrem els resultats esperables. La societat manté el tabú i els mites del suïcidi perquè no té cap altra alternativa, perquè no ha tingut l'oportunitat d'entendre la realitat del suïcidi, de com una persona arriba a pensar que, en un moment i unes circumstàncies determinades, el millor que pot fer és posar fi a la seva vida».

Segons Villar, «fer un tabú del suïcidi segurament va tenir sentit en el seu moment per no contribuir a agreujar la situació, sense oblidar el fenomen contagi (efecte Werther). Amb els anys hem vist que no ha estat una intervenció efectiva, no ha millorat les xifres mentre que sí que ha contribuït a una situació indesitjada. Quan no hi ha informació adequada, la gent la crea, i és el terreny adobat per als mites».

El Dr. Villar, que va formar part del grup assessors d'experts durant la implantació del Codi de Risc Suïcidi, en valora molt positivament la implementació, així com el Pla Nacional de Prevenció del Suïcidi. «Els deures urgents, tal com recull el pla aprovat, és la posada en marxa de l'Observatori del Suïcidi de Catalunya, una entitat capaç de donar respostes a les necessitats de les diferents associacions o institucions, tant en formació com en acompanyament per a la prevenció.» Així, mateix, «per a la població infantil-juvenil, la inversió imprescindible és l'equiparació de la ràtio de psicòlegs clínics en la comunitària, com a mínim, a estàndards europeus per cada 100.000 habitants».

Per a ell, «la importància no rau a tenir un diagnòstic ràpid i ajustat, sinó que el més important és començar a intervenir i acompanyar en el patiment i en el malestar a temps. Aquestes intervencions fins i tot poden evitar que el patiment arribi a entitat diagnòstica. En salut mental i en suïcidi, hem de posar molt més èmfasi en la implantació d'intervencions de prevenció universal».

Actualment, Villar també forma part del grup assessor d'experts del Telèfon de Prevenció del Suïcidi, que l'Ajuntament de Barcelona va

SERGI GARCIA

«A causa de la pandèmia i dels seus efectes estan augmentant tots els factors que són elements de risc de suïcidi»

ALFONS GEA

«Si Déu, que és Pare, es compadeix dels pobres, la pobresa més gran és la malaltia, i la més difícil és la malaltia mental»

seus efectes estan augmentant tots els factors que són elements de risc de suïcidi. Probablement, la persona que ens truca necessitarà una atenció professional continuada en el temps de manera presencial, però en el moment en què viu una situació d'angoixa que la sobrepassa, un dijous a les quatre de la matinada, el que necessita és algú que li pugui fer de contenció i que en garanteixi la seguretat, perquè no acabi en temptativa de suïcidi.»

L'Església que acompanya

Hi va haver un temps en què la persona que se suïcidava no es podia enterrar en terra sagrada, ni tenir exèquies, directament se la condemnava. Ara, en canvi, l'Església vol mostrar la seva acollida i comprensió, ser testimoni de la Misericòrdia de Déu. En una entrevista del 2018 a Tv2000, la cadena televisiva de la Conferència Episcopal Italiana, el papa Francesc va recordar les paraules que sant Joan Maria Vianney, el rector d'Ars, va adreçar a una vídua el marit de la qual s'havia llençat a un riu des d'un pont: «Li va dir que entre el pont i el riu hi havia la misericòrdia de Déu.»

«Considerem que el suïcidi és una malaltia, un trastorn», aclareix Mn. Gea. «Si Déu, que és Pare, es compadeix dels pobres, la pobresa més gran és la malaltia, i la més difícil és la ventafocs de les malalties, la mental, perquè està mal considerada.»

Des de la seva experiència acompanyant en el dol, Gea explica que cal apropar-se a la persona sense cap perjudici per fer camí plegats: «Quan la persona se sent acompanyada i desculpabilitzada per l'Església, el 50% de la teràpia està feta. En realitat, no ha de ser gaire diferent de la tasca d'estimar. Quan estimes la persona, en guareixes les ferides i estàs al seu costat.»

Amb motiu del Dia Internacional de la Prevenció del Suïcidi, el 10 de setembre, la diòcesi d'Eivissa i Formentera va llençar una campanya amb el lema «Trenquem el silenci. Parlem de suïcidi». La campanya posava en relleu que «el silenci és l'obstacle més important perquè la prevenció comunitària del suïcidi arribi a ser realment efectiva. Parlar sobre el suïcidi salva vides».

En el primer any de funcionament, el Telèfon de Prevenció del Suïcidi ha atès més de 4.000 trucades.

posar en marxa l'agost del 2020, juntament amb la Fundació Ajuda i Esperança. És el 900 925 555, disponible les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

En aquest primer any de funcionament, s'han atès més de 4.000 trucades, tal com explica Sergi Garcia, coordinador del Servei: «Atenem qualsevol trucada que tingui un contingut suïcida: des d'una persona que pensa a treure's la vida, fins a una situació de suïcidi imminent. Com més aviat atenguem la persona, més possibilitats hi haurà de reconduir-la. També atenem l'entorn: familiars i amics que ens truquen perquè una persona ha expressat la voluntat de posar fi a la seva vida; o bé perquè ja ho ha fet. En aquest cas, fem acompanyament emocional.»

Sergi Garcia destaca que cal continuar apostant per la prevenció: «A causa de la pandèmia i dels

Tres persones, acompanyades d'Alfons Gea, aporten el seu testimoni en relació amb el suïcidi

Fils invisibles per a la vida

CARME MUNTÉ MARGALEF

La trobada és a Terrassa, al despatx professional de Mn. Alfons Gea, rector de Sant Vicenç de Jonqueres, psicopedagog i terapeuta, responsable d'Atenció al Dol de la Funerària de Terrassa i youtuber (té el canal Duelo / Alfons Gea1).

L'Alfons atén les persones de forma individual. També fa sessions de grup, interrompudes amb la pandèmia, però que a poc a poc vol anar recuperant. Ara, arran de la petició de *Catalunya Cristiana*, n'ha fet una *ad hoc*, per a la qual ha aplegat al seu despatx dues dones i un noi que poden parlar del suïcidi en primera persona. S'avenen a fer públic el seu cas per tal de transmetre un missatge d'esperança que ajudi persones que viuen experiències similars, però la trobada, conduïda per mossèn Gea, acaba esdevenint un exercici terapèutic per a ells mateixos. Quan arriben al gabinet psicològic Gredi, no es coneixen entre ells, però al llarg de la conversa, es van creant uns fils invisibles que només les persones que comparteixen un mateix patiment són capaces de construir.

La Carme Centelles va perdre la seva filla fa dos anys i mig. La Djazia, de 31 anys, era fotògrafa de professió i tenia un reguitzell de projectes de vida, també plans de boda, però la depressió que patia va ser més forta. La impotència de la mare, de veure que malgrat tots els intents no va poder salvar la filla, es deixa sentir: «Estava envoltada d'amor però no era capaç de sentir-lo, tenia una soledat interna imensa. Va arribar un moment que

va demanar a crits ajuda psicològica, però no vam ser-hi a temps.»

La Carme relata com la seva filla va fer un primer intent amb pastilles, i malgrat que la van portar d'urgències a l'Hospital de Terrassa, el mateix dia li van donar l'alta. El pas definitiu el faria al cap d'uns dies: «Havia estat parlant amb la seva parella a les cinc de la tarda; mitja hora més tard li vaig trucar jo, però ja no em va contestar. Me'n vaig anar corrents a casa seva; s'havia penjat. La vaig trobar inconscient. Amb unes tisores vaig tallar la corda i vaig trucar als serveis d'emergència.»

Al cap de tres dies va morir. Falta un mes perquè fes 32 anys. «Dono gràcies perquè me'n vaig poder acomiadar. Per a mi va ser molt important. No sé si em sentia o no, però li vaig poder dir "filla meva, ves-te'n tranquil·la, no passa res, ningú no te'n culpa, no estem enfadats amb tu, estarem tristos perquè tu no hi seràs, però busca la teva pau." Vaig sentir com se n'anava i al llit de l'hospital només quedava un vestit, una pellofa. Aquesta experiència em va deixar molta pau.»

La Maite Santiago se l'escolta atentament. La seva ferida és molt recent, fa només quatre mesos que el seu fill, el Sergio, de 43 anys, es va llevar la vida. Estava casat i era pare d'un fill, però el fet que la seva dona el deixés va ser massa fort, no ho va poder suportar.

«Havíem quedat per dinar tota la família, per animar-lo, però no es va presentar. El seu germà va anar a buscar-lo, i se'l va trobar mort, ja no vam ser-hi a temps», relata la Maite, que no pot contenir les llàgrimes. «No m'han volgut explicar com es va morir.»

CARME CENTELLES
«Li vaig poder dir "filla meva, ves-te'n tranquil·la, ningú no te'n culpa, no estem enfadats amb tu, busca la teva pau"»

ALFONS GEA
«Quan la persona se sent acompanyada i desculpabilitzada, el 50% de la teràpia està feta»

El Ferran, la Maite i la Carme, amb l'Alfons Gea.

«El dol no te l'evita ningú», li comenta la Carme, i li aconsella que en parli, que plori, que se n'acomodi, que participi en els grups de teràpia: «Compartir el que vius t'ajuda a no sentir-te tan sola.»

Mentre conversen, l'Alfons se les escolta amb atenció. Sembla que el temps, en aquell despatx, s'hagi aturat. «Jo no és que en sàpiga molt, és que passo temps amb la gent. Moltes informacions de la persona surten al cap de mitja hora de parlar-hi, no abans.»

El secret, ens diu, és coneixement, és temps però també és mirada global: «Contemplo la persona en la seva totalitat, la miro al fons del cor, intento descobrir quines són les seves ferides i de quina manera les podem embenar; el que ens ha de moure en la nostra acció és la compassió, no la llàstima, sinó el fet de patir amb l'altre, d'entendre'n el patiment, d'apro-

par-nos-hi sense cap perjudici, per fer camí junts. Quan la persona se sent acompanyada i desculpabilitzada, el 50% de la teràpia està feta. L'altre 50% consisteix a aprendre a situar la persona que s'ha suïcidat en el seu context, a comprendre'n l'acció, i a viure sense ella.»

La Djazia i el Sergio ja no són a temps de continuar lluintant, però sí el Ferran Muñoz, l'altre membre d'aquesta teràpia de grup improvisada. Gairebé com si fos el títol d'un llibre, el Ferran, de 21 anys, ha intentat onze vegades de llevar-se la vida. La mort de la mare fa deu anys, els maltractaments patits pel pare, la soledat existencial, li juguen males passades. «Cada dia en llevar-me, cada hora que passa, el que em ve al cap és un pensament: que bé que estaria amb la meua mare», exposa.

L'Alfons Gea explica que el Ferran, sempre que té dificultats, busca refugiar-se en la placenta materna. Per això, és molt important que les superi sense necessitat de cercar la mare. «L'important per al Ferran és que mantingui un fil de contacte, que sigui algú per a algú. Si aconseguim que aquest fil no es trenqui, més possibilitats hi haurà d'acostar-nos a ell i que no s'aïlli. El problema és quan s'aïlla perquè no hi ha ningú, no li importa a ningú. Aquest sentiment d'aïllament es produeix en la persona que se suïcida, encara que no sigui real.»

L'Alfons Gea sabia molt bé el que es feia quan ha convocat aquesta trobada al seu despatx, arran de la petició de *Catalunya Cristiana*. Les mares han trobat consol mutu i, especialment, la Maite, amb la ferida tan recent, s'ha sentit acollida per la Carme. I el Ferran ha conegut dues mares que han perdut els seus fills, ell que anhela tan poderosament tenir una mare.

Quan la trobada arriba al final, s'apunten els respectius números de telèfon i s'emplacen a futures trobades. Els fills, encara que invisibles, estan creats. Realment és un moment màgic, però, en el fons, pensant-hi bé, no és qüestió de màgia sinó del bon saber i del bon fer de mossèn Alfons Gea. Algú que aviat es jubilarà però que en cap cas deixarà de fer aquesta feina tan evangèlica i de misericòrdia. Així sí, sempre mirant la persona, lluny dels protocols.

SABER ESCOLTAR

Una mica de teologia

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

La primera part del Catecisme de l'Església catòlica està dedicada a la professió de la fe, és a dir, al Credo. De fet, aquest Catecisme es divideix en quatre parts: Primera: la fe confessada en el Credo. Segona: la fe celebrada en la Litúrgia. Tercera: la fe viscuda en la pràctica dels Mandaments. I quarta: la fe i la pregària. En primer lloc, mostra que l'home és «capaç de Déu» i un ésser religiós.

Tota la descripció del Credo és molt bonica. Criden atenció especial els fragments que indiquen quins camins porten al coneixement de Déu. Sant Agustí va escriure: «Pregunta a la bellesa de la terra, pregunta a la bellesa del mar, pregunta a la bellesa de l'aire que s'eixampla i es difon, pregunta a la bellesa del cel (...), pregunta a totes aquestes realitats. Totes et

diuen: contempla la nostra bellesa. La seva beutat és una proclamació (confessió). Aquestes coses belles, subjectes a canvi, qui les ha fetes, sinó la Bellesa (*pulcher*) que no canvia?»

Els teòlegs, clàssicament, han parlat de «les proves de l'existència de Déu», no en el sentit que les ciències naturals busquen, sinó en el sentit d'«arguments convergents i convincents» que permeten arribar a veritables certes (Catecisme, número 31).

Recordo que, en un examen de teologia, el tribunal em va fer justificar la doctrina de l'Església que afirma, tant en el Concili Vaticà I com en el II, que l'existència de Déu pot ser coneguda a través de les coses creades i, per tant, de la persona humana. Un argument racional.

Nosaltres tenim un gran sentit d'admiració: admirem el sol, les estrelles, la varietat de la creació i també els altres humans. Cal partir de la Creació per descobrir que hi ha un Totpoderós que ho ha creat tot i que ha posat la humanitat com la cirereta de les coses visibles. Tot això revela un amor infinit. Els misteris més íntims de Déu suposen la Revelació. Aquesta provoca la fe de l'home que se sent creat i estimat al llarg de la seva història. Els fets i les paraules divines.

L'existència de Déu pot ser coneguda a través de les coses creades i, per tant, de la persona humana

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Em preocupa la manca d'inquietuds i avui afegeixo, l'absència d'il·lusions.

Si les catequesis antigues pretenien formar teòlegs disminuïts sense aconseguir-ho (*sic*), a les actuals els sobra pedagogia, buides de continguts. S'ha desembocat en un analfabetisme religiós.

Parlo per mi mateix.

Iniciat el batxillerat, em vaig incorporar a l'Acció Catòlica. «De grans podríem ajudar els sacerdots», se'ns deia.

La pietat era sincera i viscuda com ho podia ser col·leccionar còmics, cromos o caixes de llumins. Si la missa només se celebrava al matí, només hi assistíem els diumenges. A l'estiu era diferent. Molts hi anàvem cada dia i ens acostàvem

A PROPÒSIT DE...

Sinodalitat-(parèntesi)

a l'altar per ajudar a missa. No érem escolanets. Aquests eren els que cobraven i esmorzaven de franc a la sagristia.

El lloc de les noies era diferent perquè tenien prohibit passar al presbiteri. No hi podien pujar, però sí mirar el noi i imaginar. Sí, i somiant atractius, que fora de l'església serien converses i rialles. Tot fent burlletes, apareixia un sentiment diferent del que existia en família o amb els companys del barri.

Als tretze anys, un podia estimar i ser estimat a casa. Divertir-se, jugar i barallar-se al pati i parlar, riure

i mirar-se alegrement pel passeig. Això era tot i era molt.

Una experiència personal he dit i experiència observada més tard en temps de professor, no tan llunyans.

La sexualitat era un tabú que interessava, que aclaparava i que inquietava. No he oblidat mai que un dia vaig sentir un company, un d'aquells que sempre presumia de les seves experiències, segurament inventades, en algun prostíbul, que reconeixia que no estava satisfet.

Va ser un moment important, em vaig dir que, quan fos gran, ajudaria els nois a ser feliços.

A casa érem vuit i ben avinguts, aficionat per les tècniques, l'escoltisme em va introduir en l'aventura apassionant de la vida, pensant en la, o les, posteriors noies que m'estimaven, pobres de diners, era feliç d'amor.

L'escoltisme em va introduir en l'aventura apassionant de la vida

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim el missatge papal per a la JMJ 2021, coneixem la nova superiora general de les Josefines de la Caritat, ens apropem a l'emergència de La Palma, parlem de la campanya 40 dies per la vida

Missatge per a la Jornada Mundial de la Joventut

El Papa anima els joves a construir un món nou

Als joves tan greument afectats per «la depressió, la soledat i les addiccions», conseqüència de la pandèmia, el papa Francesc els demana que es posin drets i donin testimoni que la trobada amb Crist ens «obre» a una vida familiar i social diferent.

Aixeca't! Et faig testimoni de les coses que has vist (Fets 26,16) és el tema del missatge de Francesc que forma part d'un cicle de tres missatges que acompanyen els joves en el camí entre la JMJ de Panamà 2010 i la de Lisboa 2023, tots tres centrats en el verb «aixecar-se».

Enguany es convida els joves a meditar sobre la conversió de sant Pau i es té molt present el drama de la pandèmia del Covid-19, però també les oportunitats que presenta: «Si la prova ens va mostrar les nostres fragilitats, també va fer que apareguessin les nostres virtuts, com la predisposició a la solidaritat. A cada racó del món vam veure moltes persones, entre elles nombrosos joves, lluitar per la vida, sembrar esperança, defensar la llibertat i la justícia, ser artífex de pau i constructors de ponts.»

El Papa expressa el desig que aquest missatge ajudi a crear una nova societat, cosa que no és possible sense els joves: «Per tornar a aixecar-se, el món necessita la força, l'entusiasme i la passió que teniu vosaltres.»

Rellegint l'episodi de Damasc, punt d'inflexió en la història de l'apòstol Pau, el Pontífex guia els joves al descobriment de l'amor incondicional de Déu per cada home, i assenyalava que «a través de la trobada personal amb Ell sempre és possible tornar a començar. Cap jove està fora de l'abast de la gràcia i de la misericòrdia de Déu».

El Papa també ofereix algunes indicacions concretes sobre com «aixecar-se» i «esdevenir testimonis» dels molts companys que són «al «camí de Damasc» del nostre temps».

Aquest any, per primer cop, l'edició local de la Jornada Mundial de la Joventut se celebrarà en la solemnitat de Crist Rei de Tot el Món. La prope-

JMJ Lisboa 2023 / Arlindo Homem

ra edició internacional de la JMJ se celebrarà a Lisboa el 2023 sota el lema «Maria es va aixecar i se n'anà de pressa» (Lluc 1,39).

Solucions per al planeta

«Ens cal promoure una cultura de la cura que vagi més enllà de les solucions tècniques i polítiques», va demanar el papa Francesc en un videomissatge adreçat als joves aplegats a Milà per a la Youth 4 Climate, seminari dedicat a la promoció de l'educació sostenible organitzat per Itàlia amb vista a la Cop26 a Glasgow.

El Papa va agrair els «somnis, bons projectes i inquietuds, tant per les relacions humanes com per la cura del medi ambient, que revelen no només una preparació per a l'acció, sinó també una disponibilitat per a l'escolta pacient, el diàleg constructiu i l'entesa mútua».

Segons el Pontífex, cal unir esforços en una aliança educativa àmplia «per formar bones generacions, sòlides, madures», que superin la fragmentació cap a «una humanitat més fraterna». Per això, cal una «cultura de la cura», un «compartir responsable» i «solucions que superin la pobresa energè-

La creu i la icona de la Mare de Déu Salus Populi Romani, símbols de la JMJ, peregrinen aquests dies per les diòcesis espanyoles.

PAPA FRANCESC
«Per tornar a aixecar-se, el món necessita la força, l'entusiasme i la passió que teniu vosaltres»

tica i situïn la cura dels béns comuns al centre de les polítiques nacionals i internacionals».

Solucions «sàvies» que promoguin la producció sostenible, l'economia circular i la posada en comú de tecnologies apropiades. Les «solucions tècniques i polítiques», va reiterar el Papa, no són suficients «si no es basen en la responsabilitat de cada membre i en un procés educatiu que afavoreixi un model cultural de desenvolupament i sostenibilitat centrat en la fraternitat i l'aliança entre els éssers humans».

Independència mexicana

D'altra banda, el Papa ha escrit un missatge amb motiu del bicentenari de la independència de Mèxic en el qual assenyala que cal rellegir el passat purificant la memòria per enfortir les arrels i viure el present construint el futur amb goig i esperança.

Per al Papa, «no evoquem els dolors del passat per quedar-nos-hi, sinó per aprendre'n i seguir fent passes per guarir les ferides, conrear un diàleg obert i respectuós entre les diferències, i construir la fraternitat tan anhelada, prioritzant el bé comú per sobre dels interessos particulars, les tensions i els conflictes».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Escoltar, sortir, caminar

Ens hem acomiadat de setembre, el mes de la Paraula de Déu, amb la memòria de sant Jeroni, primer traductor de la Bíblia de la seva llengua original al llatí, a la llengua del poble, d'aquí que la seva versió sigui anomenada «la Vulgata»: «la Bíblia per al poble».

El papa Francesc diu: «El centre de la nostra fe no és només un llibre, sinó una història de salvació, i sobre tot una Persona: Jesucrist, Paraula de Déu feta carn...»

Sant Jeroni assegura que «ignorar l'Escriptura és ignorar Crist». I el papa Francesc continua dient: «La vida i missió de l'Església es construeixen a partir de la Paraula de Déu...»

Vida i Missió. La Paraula de Vida és la que fa eficaç la Missió. «Ella és viva i eficaç... Penetra fins a la divisió entre ànima i esperit...; discerneix sentiments i pensaments... No hi ha criatura invisible per a ella...» (He 4,12-13). Com a Felip, a Fets 8,26-40, ella ha de marcar el camí i acompanyar-nos. És la que ens fa sortir, baixar dels nostres nords, dirigir-nos cap al sud. Ella ens obre ulls i orelles, no per veure'ns i continuar escoltant-nos, sinó per escoltar Déu i veure'l en l'altre, també en aquells que encara són lluny i ens són invisibles. Ella ens ha d'apropar als que, tot i amb fe i bona voluntat, encara no entenen el que creuen i llegeixen: «Entens el que llegeixes?» «I com podré, si ningú no me n'ensenya?» Felip va obrir la boca, i començant des d'aquesta Escriptura, va anunciar l'evangeli de Jesús. Escoltem, sortim i caminem.

JOAN PALERO

M. Dolors Arqués, superiora general de les Germanes Josefines de la Caritat

«La meva entrega s'ha renovat com si fos el primer dia de la meva professió»

JESÚS BLEY

Del 24 de juliol al 4 d'agost les Germanes Josefines de la Caritat van celebrar a la casa mare, a Vic, el XXII Capítol General sota el lema: «Arrelades en Crist per irradiar esperança.» Hi van participar 26 germanes provinents dels dos continents on és present la congregació: Amèrica i Europa. L'institut de Germanes Josefines de la Caritat va ser fundat el 1877 per Caterina Coromina i Agustí a Vic. Actualment compta amb 10 comunitats distribuïdes a Espanya, Colòmbia i el Perú. El 31 de juliol es va escollir la nova superiora general: M. Dolors Arqués Capdevila (Calldenes, 1953).

Com se sent com a nova superiora general?

Com si descobrís horitzons nous de la meva congregació, que alhora veig una mica desdibuixats. La meva entrega s'ha renovat com si fos el primer dia de la meva professió, em sento il·lusionada, en les mans de Déu, acompanyada per les meves germanes i amb molta esperança.

Quin va ser el camí que li va fer descobrir la vocació religiosa?

La meva família, que sempre ha estat molt creient, va dipositar en mi la llavor d'una vida que valia la pena de viure-la des de la fe, principalment la meva àvia materna i les meves cincties religioses, i també la meva parròquia. D'altra banda, els amics que tenia, alguns no eren tan creients, em van fer descobrir la diferència d'una vida des de la fe a una altra sense ella; però on vaig descobrir el meu camí va ser en el voluntariat a la Clínica de Sant Josep de Vic, on vaig poder palpar la vida que duïen i el que Déu volia

de mi. Malgrat la meva resistència a acceptar totalment aquesta crida, al meu interior hi havia una llum que cada dia creixia en les coses de Jesús.

Per què rere Caterina Coromina?

Anar rere les petjades de Caterina, per a mi, és indescriptible, perquè viure la seva espiritualitat i el seu apostolat m'ajuda a configurar-me amb Crist, amb un carisma ple de riquesa evangèlica. Caterina inspira, interpel·la, és actual, és

«La nostra congregació hauria d'assumir el paper d'humanitzadora»

«El goig de viure per a Déu és el millor que ens ha passat»

La nova superiora al costat del quadre més simbòlic de la congregació, on figura la mare Caterina en l'atenció primordial al malalt i necessitat.

capaç de fer que joves puguin trobar una altra vida de risc i aventura que va iniciar Caterina, però que aporta felicitat permanent.

Quin paper ha de desenvolupar la congregació en la societat del segle XXI?

Hauria d'assumir el paper d'humanitzadora. Un paper de sembradora d'alegria i d'esperança, de mans fraternals i curatives, de dones que viuen amb valentia en el món, però que no són del món; capaces de sortir a l'encontre del qui pateix estigui on estigui, capaces de viure amb entusiasme i discerniment els reptes que vagin sorgint, en el decurs d'aquesta societat tan canviant i tan mancada d'humanitat.

Què somia per a les Josefines de la Caritat?

Alguns dels meus somnis serien veure les germanes Josefines veient i traspasant el nostre carisma a tots els continents. Que fóssim agents de fraternitat, que alguna comunitat pogués dedicar-se a la contemplació com a paral·lamps del món i un viure totalment des de l'esperit contemplatiu de la nostra fundadora.

Quins són els aspectes que més la preocupen del nostre món actual?

És preocupant la immediatesa de la vida. Tot ha de ser ja, però amb final a la vista. L'amor i el compromís són unes paraules desvirtuades. L'individualisme és visible i palpable, tot i que s'hagin modernitzat i avançat els mitjans de comunicació; malgrat que l'home busca sentir-se ple en l'esperit, cada vegada busca la plenitud en coses passatgeres i caduques. Em preocupa com fer que la meua congregació no caigui en aquests paràmetres. Quins filtres cal crear i com ajudar la humanitat per alliberar-la del perill de caure en aquestes xarxes? Podem difondre el bé en les xarxes, però també tenim el nostre paper sent creatives per engrescar.

Som en una congregació de germanes i germanes, com veu la unió de les dues branques en els propers anys?

Més que una congregació de germans i germanes, diria que de la plenitud del carisma de la nostra fundadora i del bon fer de les germanes, n'han sorgit dues branques: una de laics i una altra de sacerdots, i totes dues miren de viure molt de prop, però des de les seves característiques pròpies, el carisma de la mare Caterina. La congregació de les germanes Josefines de la Caritat és la font d'aigua viva de la qual aquestes dues branques van filtrant i absorbint la saba per anunciar al món que és possible el carisma de la senzillesa, amb la qualitat d'una donació total i impregnats per la vitalitat d'una vida, la de sant Josep, que l'Església ha escollit com a patró universal. El futur és a les mans de Déu i preguem perquè el nostre caminar sigui el que ha traçat el Pare per a nosaltres.

Com creu que seria avuidia la millor manera d'evangelitzar?

Que no estingui por de manifestar les creences. Demostrant que el goig de viure per a Déu és el millor que ens ha passat i que vegin que ens ho creiem de debò, ja sigui un cristià casat, solter, jove o adult, religiós, sacerdot o en qualsevol estat de la vida que li toqui viure. Això és el que més evangelitza i si, a més, hi ha un acompanyament per aprofundir l'Evangelí, millor, per poder viure una vida de coherència.

Com veu el paper dels laics en l'Església?

Els laics tenen un paper fonamental en l'Església. Ara, en aquest moment, necessiten que els acompanyin perquè vagin trobant el seu caminar. Cada vegada s'aniran trobant més reptes per construir el seu lloc. El món els necessita, la societat, tot inconscientment, espera el màxim d'ells. En la meua congregació veig un paper indispensable dels laics juntament amb nosaltres. Han de ser els nostres braços drets. Allà on no arriba una Josefina, necessitem que hi hagi un laic compromès en el nostre carisma. Tant de bo que si, per circumstàncies diverses, s'ha de deixar una obra apostòlica, el relleu el puguin fer els nostres laics sense perdre el carisma institucional i l'ideari de l'obra apostòlica.

Càritas Tenerife engega la campanya «Cada gest compta»

L'Església, al costat dels afectats per l'erupció del volcà

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

«Expresso proximitat i solidaritat a aquells que han estat colpejats per l'erupció del volcà a La Palma. Penso especialment en els que s'han vist obligats a deixar casa seva. Per aquestes persones tan provades i pels que treballen a les tasques de socors resem a la Mare de Déu, venerada en aquesta illa com a Mare de Déu de les Neus.» És el missatge que va voler transmetre el papa Francesc després del res de l'Àngelus del diumenge 26 de setembre.

Les seves paraules s'uneixen a les manifestacions expressades en aquests dies per diferents bisbes espanyols, entre ells el cardenal Joan Josep Omella el qual, a través d'un tuit, afirmava: «Tot el meu suport i solidaritat als veïns de La Palma, especialment a les famílies que han vist desaparèixer casa seva i l'esforç de tota una vida en només unes hores. El meu cor és amb vosaltres. Prego perquè la situació torni a la normalitat el més aviat possible.»

El pastor de la diòcesi de Tenerife, Mons. Bernardo Álvarez, en tot moment ha estat pendent de l'evolució de la situació. Dimecres 22 de setembre visitava l'illa de La Palma en una jornada intensa per conèixer de primera mà el que s'està vivint des de l'erupció del volcà Cumbre Vieja.

Mons. Álvarez va presidir una eucaristia al reial santuari insular de la Mare de Déu de les Neus, on va constatar que «molts ho han perdut tot, posem-nos en la pell dels altres, que ens mogui i ens commogui, estiguem atents, demanant a Déu per aquestes persones, perquè els doni paciència i fortalesa».

El bisbe va recordar que ell havia estat rector a Todoque i La Laguna, per la qual cosa se sent especialment proper a la seva gent: «Demanem per aquests

germans i germanes nostres, per totes les persones que han hagut d'abandonar casa seva, sobretot per les persones grans o aquelles més vulnerables. També per aquells que han perdut els habitatges, finques o altres béns. Demanem perquè aquesta catàstrofe acabi el més aviat possible, perquè no se segueixin produint més danys.»

Mons. Álvarez va aprofitar per agrair el treball de les autoritats, professionals i voluntaris: «La coordinació, l'esforç i la proximitat que estan mostrant és impressionant. Demanem per les persones que estan al peu del canó, que es mantinguin fortes i fermes i que el Senyor els doni fortalesa per seguir fent la seva feina.»

El prelat va reclamar solidaritat de cara als propers mesos i va recordar que Càritas Tenerife ha engegat la campanya «Cada gest compta» en suport a la població de La Palma.

Càritas diocesana de Tenerife

PAPA FRANCESC
«Expresso proximitat i solidaritat a aquells que han estat colpejats per l'erupció del volcà a La Palma»

BERNARDO ÁLVAREZ
«Molts ho han perdut tot, posem-nos en la pell dels altres, que ens mogui i ens commogui, estiguem atents»

L'església de Todoque, poc abans de col·lapsar per la lava.

articula el seu treball en dos arxiprestats a l'illa de La Palma, a Santa Cruz de La Palma i Los Llanos de Aridane. A més de l'acollida i l'acompanyament a les famílies més vulnerables, es desenvolupa el projecte Mila, d'ocupabilitat de persones en exclusió social o en risc de patir-ne, i el projecte Unitats Mòbils d'Atenció a Carrer per a persones sense llar.

Per fer un seguiment de la situació d'emergència, Càritas Tenerife ha creat un gabinet de crisi per identificar les necessitats més urgents de la població afectada i definir en el curt i mitjà termini les respostes més adients.

Càritas ha valorat molt positivament la rapidesa de les administracions públiques a l'hora de vetllar per la seguretat de les persones afectades i garantir la cura de qui està en situació de més vulnerabilitat.

Es pot col·laborar en aquesta campanya d'emergència a través del compte corrent ES02 2100 6722

6122 0073 3169 o amb el codi BIZUM 03762.

Així mateix, la Fundació Juan Bonal, de les Germanes de la Caritat de Santa Anna, també ha iniciat la campanya «Un euro no apaga el volcà, però encén altres vides», per ajudar els damnificats per l'erupció.

La campanya consisteix a donar un euro solidari a través dels comptes ES77 2085 0129 03 0330053678 i ES68 0075 0006 04 0702713158 o amb el codi BIZUM 01362.

De la seva banda, l'Església de La Palma està disponible per ajudar les persones que necessiten ser acollides. El rector d'El Paso, Domingo Guerra, ha posat a disposició de les autoritats les sales parroquials i el rector del santuari de la Mare de Déu de les Neus, Antonio Hernández, ha dit que «el temple té les portes obertes pel que calgui». També el rector de La Laguna, Todoque i Las Manchas a Los Llanos de Aridane ha posat a disposició la casa parroquial.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

VICTORIA CAMPILLO
«A Catalunya tenim el trist lideratge de ser la comunitat autònoma amb més centres d'avortament»

Campanya de dejuni i pregària per posar fi a l'avortament

40 Dies per la Vida

40 Dies per la Vida és un moviment catòlic basat en el dejuni i la pregària en comunitat davant de clíniques avortistes que va néixer amb l'objectiu de posar fi a l'avortament. Va començar el 2004 a Texas (EUA) i actualment és present a 64 països. Internacionalment, es fan dues campanyes anuals d'oració: una, 40 dies abans del 1 de novembre (festivitat de Tots Sants), des del 22 de setembre fins el 31 d'octubre, i l'altra, durant els 40 dies de la Quaresma.

A Espanya 40 Dies per la Vida va arribar la tardor del 2016, al Puerto de Santa María (Cadis). Des d'allà s'ha anat estenent fins a arribar a 12 ciutats. A Barcelona la primera campanya es va fer la Quaresma del 2017. Des d'aquell moment, persones voluntàries s'han anat organitzant any rere any durant cada Quaresma per resar al carrer davant de la clínica del carrer Anglí, a Sarrià, una de les set clíniques privades que hi ha a Barcelona (a banda de les públiques). «A Catalunya — remarca Victoria Campillo, una de les

impulsors de la campanya— tenim el trist lideratge de ser la comunitat autònoma amb més centres d'avortament, 76 en total entre públics i privats.»

D'acord amb dades del 2019, la indústria de l'avortament havia facturat a Espanya més de 1.100 milions d'euros en 25 anys. «L'avortament és un negoci de milers d'euros que es promou disfressant-se d'oferir "ajuda" a les dones que en situació de vulnerabilitat (emocional i/o econòmica), davant d'un embaràs no desitjat, es plantegen aquesta opció», denuncia Campillo. «Uns cobren per "ajudar" les dones i viuen d'aquest negoci i d'altres ajudem com a voluntaris. Qui ajuda realment aquestes dones?», es pregunta.

Els impulsors de la campanya 40 Dies per la Vida veuen amb preocupació la tramitació d'una reforma del Codi Penal per la qual la seva acció a les proximitats dels centres d'avortament es podria considerar assetjament i castigar fins i tot amb penes de presó. «Que una norma sigui legal no implica el seu aval moral i ètic», manifesta Victoria Campillo. «De moment aquesta modificació encara s'està tramitant però malauradament sospitem que per a la propera Quaresma, que és quan nosaltres fem les campanyes a Barcelona, ja estarà en vigor. Per aquest motiu hem vist necessari unir-nos a la campanya de tardor que es fa internacionalment abans de la festivitat de Tots Sants perquè temem que per a la propera Quaresma la situació legal serà diferent.»

«En qualsevol cas —afegeix—, el dret fonamental de la llibertat religiosa està reconegut a la Constitució i s'haurà de veure com queda el conflicte entre aquestes normes de diferent jerarquia legal.»

Més informació: <https://40diasporlavida.online/> <https://40diasporlavida.bcn.es>.

La campanya es va iniciar el 22 de setembre als carrers Anglí i Dalmau de Barcelona.

SIGNES D'AVUI

El diagnòstic del papa Francesc

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

La COPE va emetre l'1 de setembre l'entrevista de Carlos Herrera al papa Francesc, en la qual es van abordar una sèrie de temes de gran actualitat. Entre ells, el periodista li va plantejar les tensions en la societat espanyola amb motiu del referèndum a Catalunya, va desqualificar el sobiranisme i li va formular la pregunta: «Quina actitud creu que hem d'adoptar davant d'un plantejament de ruptura?» La resposta del papa Francesc va ser clara i reflexiva. Després de fer un cop d'ull sobre casos d'independència, entre els quals va citar explícitament Kosovo, va afirmar: «El més clau en aquest moment en qualsevol país que té aquesta mena de problemes, és preguntar-me si s'han reconciliat amb la pròpia història.» Es va preguntar: «Jo no sé si Espanya està totalment reconciliada

amb la seva pròpia història, sobretot la història del segle passat.» Sense necessitat de claudicar de les postures pròpies, cal «entrar en un procés de diàleg i de reconciliació».

El papa Francesc proposa la reconciliació com una alternativa a la *conllevancia* d'Ortega y Gasset, que no resol el problema, sinó que l'enquista i el cronifica. El Papa vol fugir de les ideologies que impedeixen, i que fins i tot destrueixen, qualsevol procés de reconciliació. Va més enllà quan assenyala amb precisió el preu per obtenir la unitat nacional: «Unitat nacional és una expressió

Un diagnòstic precís, que té una teràpia no gens fàcil, però imprescindible

fascinant, és veritat, la unitat nacional, però no es valorarà mai sense la reconciliació bàsica dels pobles.» En definitiva, «qualsevol govern, sigui del signe que sigui, s'ha de fer càrrec de la reconciliació i veure com fan avançar la història com a germans i no com a enemics o, si més no, amb aquest inconscient deshonest que em fa jutjar l'altre com a enemic històric». Un diagnòstic precís, que té una teràpia no gens fàcil, però imprescindible. Tant el cardenal Omella, president de la CEE, com l'arquebisbe Planellas, president de la CET, s'identifiquen amb la proposta de reconciliació. Així ho han manifestat. La taula de diàleg és insuficient per a aquesta tasca. Sense la implicació de tots els actors polítics, econòmics i socials... la reconciliació serà impossible.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Durant el mes de setembre hem celebrat, a la comunitat de teresianes del Raval, els 25 anys de la nostra arribada en aquest barri que ens ha robat el cor.

És veritat que, abans de viure-hi, jo ja feia anys que estava molt compromesa amb diferents obres del barri, però no és el mateix «baixar» al Raval que ser-ne veïna. Per això, en celebrar aquesta data de la nostra presència comunitària, només podem dir una paraula clau: «Gràcies.»

Gràcies a Déu que ens ha concedit aquests anys al costat de tants i tants germans que han viscut tota mena de dificultats. Hem pogut acollir, estimar, donar suport i integrar molts nouvinguts, acompanyar patiments i conèixer amb tanta gent meravellosa que, amb una capacitat increïble de

FINESTRA A LA VIDA

25 anys veïnes del Raval

resiliència, han lluitat davant de les dificultats de la vida.

Gràcies als veïns amb els quals ens hem sentit estimades, hem pogut participar a les festes, en les pregàries interconfessionals, en les alegries i les penes que formen l'entramat de la vida del barri amb el seu sentit associacionista i de participació. I nosaltres hem sentit el goig de «compartir» amb les diferents associacions d'ajuda sense tenir la sensació, que sovint passa en altres llocs, de «competir». Una mostra d'això és Tot Raval, que aplega els diferents grups que treballem des de molts vessants en la millora del barri.

Gràcies, fins i tot, a molts serveis del Raval Sud —al qual pertanyem— que sempre estan a punt per ajudar quan cal. Ho ha demostrat, per exemple, el CAP de Drassanes, que

ens ha cuidat amb una generositat sense límits durant la pandèmia del Covid-19 i en tot moment que els hem necessitat.

Per tot això, vull reivindicar en aquestes línies la grandesa i el valor d'aquest barri menyspreat per alguns, i del qual sovint els mitjans de comunicació només parlen dels aspectes més negatius, sense valorar la grandesa de tanta gent que lluita, amb una resiliència encomiable, per fer front a les dificultats econòmiques, els desnonaments i els tancaments obligats de botigues de tota la vida per manca de recursos o per l'abús dels lloguers.

En aquesta festa de celebració, només podem dir una paraula clau: «Gràcies.»

Expressió sublim de la bellesa de l'Evangelí

**El renovat Museu d'Art Sacre de Mallorca
es fonamenta en els pilars de la teologia cristiana**

El Museu d'Art Sacre de Mallorca és la institució museística més antiga de l'illa. El seu origen es remunta a la col·lecció formada, a partir del 1878, pel bisbe Mateu Jaume, qui es va preocupar per recollir i conservar retaules i imatges que s'havien retirat del culte i que es van dipositar al Col·legi Eclesiàstic de la Sapiència.

El bisbe Pere Joan Campins va ser el gran impulsor de la creació del Museu. Ell no concebia un museu com una institució dedicada exclusivament al patrimoni eclesial, sinó a l'estudi i a la difusió de la història i dels béns llegats pels avantpassats. El 23 de febrer del 1916, coincidint amb el primer aniversari de la mort del bisbe Campins, es va inaugurar el Museu Diocesà.

«Espai Mare de Déu», en què es poden contemplar restes de l'antiga muralla romana i els antics estables del Palau Episcopal.

Nova etapa

El març del 2020, el Museu Diocesà de Mallorca va iniciar una nova etapa i va passar a anomenar-se oficialment Museu d'Art Sacre de Mallorca. «Aquest canvi de denominació es va produir dins del context de tota una sèrie de canvis i reformes que es van plantejar per fer del Museu Diocesà un museu renovat i actual, un museu del segle XXI», afirma Mn. Teodor Suau, degà-president del Capítol Catedral de Mallorca, institució que gestiona actualment el Museu.

«El fet de passar a ser Museu d'Art Sacre de Mallorca implicava alhora un canvi respecte a la seva orientació i conceptualització, la qual cosa es veia reflectida a

la seva exposició permanent. Així doncs, es va concebre com un museu d'art sacre, ja que la major part de les peces de la seva col·lecció van tenir en el seu origen una funció litúrgica i cultural. Una vegada que perden aquesta funció, van passar a ser exposades per a la seva conservació, divulgació i contemplació», comenta Mn. Teodor. I afegeix: «D'acord amb aquesta orientació, el Museu d'Art Sacre de Mallorca va decidir presentar un nou discurs museològic basat en els pilars de la teologia cristiana, esdevenint així un museu que explica el cristianisme.»

Actualment, el Museu d'Art Sacre de Mallorca té com a objectiu principal la seva consolidació com a centre de conservació, investigació, difusió i educació del patrimoni artístic religiós de Mallorca. «Vol esdevenir —subratlla Mn. Teodor— un museu viu i dinàmic, el qual sigui un punt de trobada i reflexió sobre la religiositat i la devoció popular de l'illa. En certa manera, s'ha volgut tornar als seus orígens, quan el bisbe Pere Joan Campins, promotor del museu a principis del segle XX, el va concebre, d'una forma pionera i totalment visionària, com un centre al servei de la societat i del seu desenvolupament, entroncant així amb la idea més actual de museu.»

Quatre espais

L'exposició permanent està dividida en quatre espais (Jesucrist, Mare de Déu, Església i Sants) i «ha estat concebuda com una exposició oberta, la qual està en moviment i circulació, possibilitant així el coneixement i la valorització del conjunt del patrimoni artístic religiós de Mallorca», assenyalava el degà-president del Capítol Catedral de Mallorca. L'exposició permanent compta amb seixanta-una peces exhibides, tot i que la col·lecció és molt més nombrosa, amb més de mil dues-centes peces de diferent tipologia: pintura, escultura, orfebreria, numismàtica, ceràmica, tèxtil...

Mn. Teodor Suau dona a conèixer algunes de les obres mestres del museu, com ara «el retaule de Sant Jordi (1468-1470), la tau-

Sala on es troba exposat el retaule de sant Jordi, l'obra senyera de la pintura medieval mallorquina.

L'exposició permanent està dividida en quatre espais: Jesucrist, Mare de Déu, Església i Sants

la de la Passió (1300-1315), diverses pintures atribuïdes al valencià Joan de Joanes (1540-1545) o el famós drac de na Coca (segle XVII), un petit cocodríl que, tot i no ser una obra d'art sacre, ha esdevingut tot un referent de la cultura popular dels palmesans. Igualment, s'han incorporat a l'exposició, en forma de dipòsit, peces de gran valor procedents de la seu de Mallorca, com la taula de la Trinitat (cap al 1523-1525), els tapissos flamencs (segle XVI) —cada tres mesos s'exposa un dels dotze tapissos— o els valuosos Rimmonims (segle XV), procedents de Sicília i considerats els més antics del món conservats fins avui».

Segons el degà-president, «afegir-hi una explicació escaient (és a dir, la unió entre la paraula i l'obra d'art) pot suscitar una experiència d'obertura i d'interès envers els significats presents en l'obra d'art. Sens dubte, la principal finalitat d'un museu diocesà ha de ser assolir aquest doble objectiu: mostrar com els nostres avantpassats han trobat el camí per plasmar la bellesa de la fe i, en segon lloc, fer-ne una proposta constant, que gaudeix de la força de la imatge, dels grans moments constitutius de la fe cristiana. Els itineraris creats al nostre museu són un bon exemple d'aquesta intenció evangelitzadora dels seus responsables».

El Museu d'Art Sacre de Mallorca organitza diferents activitats específiques per a famílies i escoles. «Avui la persona, des de la seva infància, es veu sotmesa a una vertadera allau d'informació sobre tots els aspectes de la vida que es troba en camí de construir. Malauradament, l'aspecte religiós no és dels més presents en aquells mitjans que els nins i nines utilitzen. D'altra banda, la família disposa de molt poques eines per superar les crisis que suporta. En aquest sentit, tot allò que suposi un ajut per a la introducció dels més petits en l'univers de la bellesa i de la fe és molt benvingut per necessari. Cal que a l'hora de la creació de la consciència de cada infant també aquest element hi sigui present. I els museus poden aportar molt en aquest sentit», posa en relleu Mn. Teodor Suau.

Eina d'evangelització

Són moltes les persones que opinen que l'art sacre pot arribar a ser una important eina d'evangelització. Mn. Teodor comparteix aquest criteri: «L'art sacre és l'expressió de la bellesa de l'Evangeli, en l'accepció més ampla d'aquest mot. Avui els membres de la nostra societat no disposen de la informació religiosa que altres generacions rebien gràcies a la cultura compartida. Establir un contacte entre les obres artístiques que expressen la fe i la persona és un camí immillorable per suscitar l'experiència del misteri en els que les contemplen.»

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'art de la saviesa

Benvolguts i benvolgudes, un dels modes d'expressió que trobem en els escrits bíblics és l'anomenat «sapiencial». Allò que caracteritza el llenguatge i el pensament sapiencials és orientar-se vers l'aprenentatge que tot home i tota dona necessiten per encarar la realitat, la vida personal i les relacions socials, és a dir, per assolir la maduresa de la pròpia humanitat.

La saviesa, doncs, no apunta a coneixements purament racionals i merament intel·lectuals, sinó que, ajudada per ells, demana una reflexió objectiva de la realitat de cada dia, prenent la distància necessària per entrar en el cor de cada esdeveniment i saber-ne extreure un aprenentatge «experiencial». En altres paraules, la saviesa mostra l'art de saber viure en plenitud.

Per a tal afer, cal assolir un esperit contemplatiu, evitant distraccions i superficialitats. En efecte, és necessària una mirada que es fixi en el nucli dels esdeveniments i en les reaccions de les persones per preguntar-se contínuament quina és l'arrel de tot el que passa. Només des d'aquí es podrà aprendre a re-

accionar diferentment i a no quedar esclavitzats en una resposta purament psicològica. Aleshores tindrem l'oportunitat d'entendre les coses més enllà dels mers interessos personals. La irreflexió o la inconsciència, l'infantilisme o l'autosuficiència allunyen la saviesa i, en el fons, esdevenen una evasió de les pròpies responsabilitats. Des de la interpretació d'Israel, l'aprenentatge de la saviesa va lligada al temor del Senyor, és a dir, a aprendre a conèixer allò que a Déu li agrada i el que l'avorreix, perquè per al Poble escollit viure la vida a ple pulmó significa encertar en la voluntat divina, una voluntat que no es viu com a resignació ni com a sacrifici, sinó com a feliç llibertat de ser realment un mateix. Per això, el savi de l'Antic Testament pot afirmar: «Ella és per als homes un tresor inestroncable: els qui la posseeixen s'atrauen l'amistat de Déu» (Saviesa 7,14).

Jesús fa servir també l'estil sapiencial, de tal manera que és considerat un mestre per als seus contemporanis. Els veïns de Natzeret s'estranyen del seu poder i de la seva saviesa, i no entenen com

un home sense estudis pot encertar tant descrivint la psicologia humana, oferint llum en tota circumstància. Les paràboles són un exemple de mestratge sapiencial. A través de situacions ben profanes, Jesús apunta a un afilat examen de consciència, que se'ns pot escapar si no hi parem atenció. La moralitat que se n'extreu va al nucli de l'experiència evangèlica, no des d'un ensenyament dogmàtic, sinó eminentment vivencial. ¿Qui no capta que en el Regne de Déu els valors són contraris als pensaments del món, quan a qui treballa una hora se li paga igual que a qui treballa de sol a sol, o quan a qui es penedeix i enyora el Pare se li fa una festa més gran que a aquell que pretén guanyar-se'l amb mèrits i sacrificis? La saviesa, doncs, no arriba pel fet de tenir més o menys coneixements tècnics, sinó pel fet de prendre's la vida honestament i amb pregonesa, sabent que tot allò que succeeix no és sinó per a adquirir una madura educació individual i social. Potser caldrà tenir-ho present en les nostres catequesis i formacions.

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Què implica haver de deixar-ho tot en pocs minuts?

Quantes vegades ens plantegem: «Què he de fer?» Patim incerteses, apareixen dificultats per decidir amb llibertat, ens condiciona l'atracció pels béns i el consum, hi ha hàbits adquirits i inèrcies que no deixem, i també una recerca de seguretat. Són elements que amb freqüència acompanyen la nostra preocupació, sobretot quan es tracta d'alguna cosa que ens afecta de manera molt directa en la nostra professió, en la vida de família, en les decisions vocacionals, en la relació amb els altres i tantes situacions que se'ns presenten cada dia. Davant de tot això, no només ens demanem: «Què he de fer?», sinó també: «Què faria si em trobés en una determinada circumstància no prevista i que se'm presentés de cop?»

Darrerament, amb ocasió de l'erupció volcànica a La Palma, aquesta darrera pregunta —«Què faria?»— ha estat plantejada des de tots els indrets, una pregunta que ens desinstal·la i ens arriba al cor, mogut per la sorpresa i la gravetat del lloc d'on prové. Quants milers de persones han hagut de deixar en pocs minuts i amb dolor casa seva i totes les seves possessions... Apareix de cop un incòmode interrogant: «Què s'emportaria vostè de casa seva si tingués un quart d'hora per haver-la d'abandonar?» Tots hem hagut de respondre amb rapidesa afectats per una urgència que la veiem plena d'angoixa en aquelles persones i famílies amenaçades per

l'allau de lava que se'ls abraonava al damunt, preveient que eren a punt de perdre-ho tot. Què hauríem fet cadascun de nosaltres? Què hauríem escollit per emportar-nos?

En la resposta ens hi va tot allò que tenim, però sobretot es posa en joc allò que som, les prioritats que tenim, els valors humans i espirituals que compartim, l'actitud davant les necessitats que ens afecten, la situació de pobresa que ens envolta. La resposta ens afecta a cadascú i també a tots pel sol fet que d'ella se'n desprenen els valors de l'austeritat i la solidaritat, a més de la caritat i l'ajuda sempre perenne quan hi ha algú que sofreix. En aquest sentit, hem obert tots els fronts d'ajuda i hem pres molta més consciència de la gravetat del problema que pateixen tantes famílies d'aquesta illa germana de Canàries.

A un jove que volia ser una bona persona, Jesús, mirant-lo amb afecte i volent que fos totalment lliure, li va dir: «Només et falta una cosa: ves a vendre tot el que tens i dona-ho als pobres, i tindràs un tresor guardat en el cel. Després vine i segueix-me» (Mc 10,21). Demanem aquella «saviesa» que ens ajudi a veure les coses, els esdeveniments i les persones amb els ulls de Déu, que són d'amor. És aquesta la que ens farà mirar amb uns altres ulls, amb els ulls nous de la fe i de l'estimació, tot allò que ens rodeja i, perquè afecta les persones i l'entorn natural, ens preocupa i volem posar-hi solució.

COMENTARI DE LA PARAULA

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA, cmf

Jesús mirà fixament el jove i li mostrà afecte

GLÒRIA MONÉS

Llegim, seguides l'una rere l'altra, dues seqüències: la del jove ric (que de moment no acaba bé, quan aquest jove, en sentir de llavis de Jesús que li mancava quelcom per poder-lo seguir: «Veste'n, ven tot el que tens i dona-ho als pobres; així tindràs un tresor al cel; i vine, segueix-me», es posà de mal humor i se'n anà entristit, abandonant el seguiment), i la referent als deixebles allí presents, a qui Jesús inculca la total incompatibilitat entre les riqueses i el Regne de Déu. La seqüència del jove ric resta en suspens en l'Evangeli canònic de Marc. No s'explica llavors que, quan Jesús «se'l mirà fixament i l'estimà», aquesta manifestació tan tendra d'amor al jove per part de Jesús hagués quedat sense resposta. Més que un amic de Jesús, aquest jove formava part d'un cercle íntim de persones que l'ajudaven compartint amb ell i els seus deixebles les seves riqueses i a qui ell tractava d'alliberar d'aquest llast perquè el poguessin seguir en el Camí que ara tot just iniciava cap a Jerusalem.

La segona seqüència situa en el mateix nivell els deixebles de Jesús que també ells havien «confiat en les riqueses», per poder implantar el Regne de Déu, dissuadint-los amb una dita proverbial: «Més de pressa passarà un camell pel forat d'una agulla, que no pas que un ric passi al Regne de Déu.» Que hi confiaven plenament, es dedueix del comentari que fan entre ells: «Llavors, qui pot subsistir?» La resposta de Jesús és terminant: «Als homes, això els és impossible, però a Déu és possible.» El plany de Pere: «Doncs mira, nosaltres ho hem deixat tot i t'hem anat seguint!», obté una resposta contundent: «No hi ha ningú que hagi deixat germans o... o..., que no rebi cent vegades més en el temps present; però qui hagi deixat comunitat, germanes i... i..., enmig d'una persecució, en l'edat futura rebrà vida eterna.» Beza separa clarament dues situacions, la primera és vàlida per a tots els creients; l'altra, solament per als qui hauran estat perseguits.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

La Bíblia és un llibre inspirat o bé dictat per Déu? (I)

«De manera fragmentària i molt variada, Déu parlà antigament als nostres Pares, valent-se dels profetes, fins que en aquesta època —la darrera de la història— ens ha parlat pel Fill» (He 1,1). Així comença la carta als Hebreus. Déu ens parla pels profetes —tot l'Antic Testament— fins que ens parla pel Fill. L'autor d'Hebreus demostra un gran coneixement de la Bíblia tant en les citacions directes com en la mena d'antologia de personatges que són models de fe. Sap que beu de la Paraula de Déu.

Recordem que la Bíblia no és un llibre dictat per Déu. Dictat suposa un missatge que va directe de l'emissor al receptor, a cau d'orella, com aquell qui diu. Inspirat és una altra cosa. «Inspirat» és aquell qui ha rebut —ha respirat— el buf de l'Esperit de Déu! I parla o escriu empès per aquesta alenada. Déu hi posa l'alè i l'autor se'l fa seu i el transmet amb paraules seves.

El Concili Vaticà II, en el document dedicat a la Bíblia, diu que l'Església «té els llibres sagrats tant de l'Antic Testament com del Nou, amb totes llurs parts, per sagrats i canònics pel fet que per inspiració de l'Esperit Sant tenen Déu per Autor i com a tals s'han lliurat a l'Església». El mot «autor» vol dir garant, responsable, que autoritza, promotor, instigador. Però, afegeix el Concili: «Els autors sagrats o hagiògrafs: en l'elaboració dels llibres sagrats, Déu escollí homes i per mitjà d'ells, perquè posessin per escrit com a autors autèntics tot allò i només allò que Ell volgués» (DV 11).

Quan Déu «parla» amb el profeta, podria semblar que dicta allò que vol que digui. I de fet, al llarg de la història molts sants i savis han considerat que cada mot i cada frase era literalment diví. Però no, l'autor inspirat escriu amb paraules pròpies quan escriu història, salms, poesia o narracions novel·lades. De fet, el mot hebreu *dabar* expressa tant la paraula com un esdeveniment. Així, el Verb de Déu «parla» quan crea i quan en l'evangeli se serveix del nostre llenguatge.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXVIII de durant l'any

Lectura primera

Sv 7,7-11

*Comparada amb la saviesa,
tinc la riquesa per no-res*

Lectura del llibre de la Saviesa:

Vaig pregar Déu que em donés enteniment, i m'ho concedí, vaig cridar l'Esperit de saviesa, i em vingué. La prefereixo a ceptres i trons, i, comparada amb ella, tinc la riquesa per no-res. Ni tan sols la comparo amb les pedres més precioses, perquè tot l'or del món, al seu costat, no val ni un gra de sorra, i la plata no val més que el fang. L'aprecio més que la salut i que la boniquesa, i vull que em faci de llum, perquè la seva claror no s'apaga mai. Juntament amb la saviesa m'han vingut tots els béns, duia les mans plenes de riqueses incomputables.

Al·leluia

Mt 5,3

*Feliços els pobres en l'esperit:
el Regne del cel és per a ells.*

Salm responsorial

89

Ensenyeu-nos a comptar els nostres dies
per adquirir la saviesa del cor.
Calmeu-vos, Senyor, Què espereu?
Sigueu pacient amb els vostres servents.

*R. Que el vostre amor, Senyor,
no trigui més a saciar-nos
i ho celebrarem amb goig tota
la vida.*

Que el vostre amor no trigui més a saciar-nos
i ho celebrarem amb goig tota la vida.
Doneu-nos tants dies d'alegria com
ens n'heu donat d'afflicció,
tants anys de joia, com n'hem
vist de penes. *R.*

Que puguem veure la vostra obra,
que els nostres fills vegin
la vostra glòria.
Que l'amabilitat del Senyor,
el nostre Déu,
reposi damunt els seus servents.
Doneu encert a l'obra
de les nostres mans. *R.*

Lectura segona

He 4,12-13

*La paraula esclareix les intencions
i els pensaments del cor*

Lectura de la carta als cristians
hebreus:

La paraula de Déu és viva i eficaç.
És més penetrant que una espasa
de dos talls: arriba a destriar l'ànima
i l'esperit, les articulacions i el
moll dels ossos, i esclareix les
intencions i els pensaments del cor.
A tot el món creat no hi ha res que
Déu no vegi clarament; tot és nu i
descobert davant els ulls d'aquella
qui haurem de donar comptes.

Evangeli

Mc 10,17-30

*Ves a vendre tot el que tens, i vine
amb mi*

Lectura de l'evangeli segons sant
Marc:

Un dia que Jesús sortia de camí
un home corregué, s'agenollà als
seus peus i li preguntava: «Bon
mestre, què haig de fer per posseir
la vida eterna?» Jesús li digué: Per
què em tractes de bo? De bo no
més ho és Déu. Ja saps què diuen
els manaments: «No matis, no co-

metis adulteri, no robis, no declaris
en fals contra un altre, no facis cap
fraud, honra el pare i la mare.» Ell li
respongué: «Mestre, tot això ja ho
he complert des de jove.» Jesús se'l
mirà amb afecte i li digué: «Encara
et falta una cosa: ves a vendre tot
el que tens i dona-ho als pobres,
i tindràs un tresor guardat en el
cel. Després torna i vine amb mi.»
Aquesta resposta de Jesús el con-
trarià i se'n anà tot trist, perquè era
molt ric. Llavors Jesús mirà al seu
voltant i digué als deixebles: «Per

als qui són rics, que n'és, de difícil,
d'entrar al regne de Déu!» Els dei-
xebles, en sentir aquestes paraules,
quedaren sorpresos. Però Jesús els
tornà a dir: «Fills meus, què n'és de
difícil, d'entrar al regne de Déu! És
més fàcil que un camell passi pel fo-
rat d'una agulla que no pas que un
ric entri al regne de Déu.» Ells que-
daren encara més sorpresos i deien
entre ells: «I qui es podrà salvar?»
Jesús se'ls mirà i els digué: «Als ho-
mes els és impossible, però a Déu
no, perquè Déu ho pot tot.» [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Octubre

10. DIUMENGE

Diumenge XXVIII de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 7,7-11 / Salm 89 / Hebreus 4,12-13 / Marc 10,17-30
SANTORAL: Daniel Comboni, prev. i fund.; Hug de Màcon, ab. i b.; Sabí, erm.; Tomàs de Villanueva, b.

11. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 1,1-7 / Salm 97 / Lluç 11,29-32. O bé: *Sant Joan XXIII* (ML), *Blanc*; *Santa Maria Soledat Torres Acosta* (ML), *Blanc*. SANTORAL: Alexandre Sauli, b.; Germà, b. i mr.

12. DIMARTS

Mare de Déu del Pilar (F), *Blanc*. Lectures: 1 Cròniques 15,3-4.15-16;16,1-2 / Salm 26 / Lluç 11,27-28
SANTORAL: Domnina, vg.; Rarimi, mr.; Serafí de Monte Granario, rel.

13. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 2,1-11 / Salm 61 / Lluç 11,42-46. Tarragona: **beats Manuel Borràs i Ferré** (MO),

Vermell.

SANTORAL: Celedònia, vg.; Eduard, rei.

14. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 3,21-30 / Salm 129 / Lluç 11,47-54. O bé: *Sant Calixt I* (ML), *Vermell*. SANTORAL: Fortunata, vg. i mr.; Just, b.

15. DIVENDRES

Santa Teresa de Jesús (F), *Blanc*. Lectures: Siràcida 15,1-6 / Salm 88 / Mateu 11,25-30
SANTORAL: Bru, b.; Tecla, ab.

16. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Romans 4,13.16-18 / Salm 104 / Lluç 13,1-9. O bé: *Santa Hedvig* (ML), *Blanc*; *Santa Margarida Maria Alacoque* (ML), *Blanc*. SANTORAL: Bertran, b.; Gal, ab.; Galderic

El Sant 10 OCTUBRE

Sant Daniel Comboni

A mitjan segle XIX, quan es preparava l'expansió colonial europea al centre i sud d'Àfrica, alguns cristians destacats van veure la necessitat no només d'evangelitzar els pobles africans, sinó de preservar-ne la dignitat davant del fenomen de l'esclavitud. Un d'ells va ser Daniel Comboni (1831 – 1881).

Aquest sant del nord d'Itàlia va ser ordenat prevere el 1854 i enviat de missioner al Sudan actual. Al cap de pocs anys, va haver de tornar per problemes de salut, però el contacte amb la realitat africana li havia deixat una petja profunda. El 1867 va fundar els fills del Sagrat Cor, després rebatejats com a missioners combonians, congregació dedicada a l'evangelització i la promoció dels pobles d'Àfrica. La seva tasca va destacar des del començament per la inculturació, de manera que tots els missioners havien d'aprendre les llengües natives. Daniel Comboni també va destacar per implicar-se a assegurar la llibertat dels pobles africans contra l'amenaça de l'esclavitud. Avui els combonians continuen presents a molts països d'Àfrica. Daniel Comboni va ser canonitzat per Joan Pau II l'any 2003.

Missa tradicional

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis

La publicació, el 16 de juliol d'en-
guany, de la carta apostòlica *Traditionis
custodes*, en forma de *motu proprio*,
ha tornat a portar a l'actualitat aques-
ta qüestió que sempre ha estat oberta
des de la reforma litúrgica del Vaticà II.
Amb aquest document, el Papa pretén
regular la pràctica dels fidels catòlics
que tenen una espiritual vinculació al
missal del 1962.

No és el cas ara de valorar l'opor-
tunitat i eficàcia del text pontifici, ni
de vaticinar quin futur real tindrà en la
vida d'aquestes comunitats que esti-
men celebrar amb el mateix missal que
celebraven els pares conciliars.

Aquí ens volem fixar en una expres-
sió que s'ha fet comuna quan es vol indi-
car la manera de celebrar la missa com
es feia abans de les disposicions concili-
ars i el mateix llibre que en contenia
els textos i els ritus. Es parla de «missa
tradicional» o de «missal tradicional».

Val a dir que el *motu proprio* al
qual hem fet referència no empra mai
aquestes paraules. Parla del «missal ro-
mà promulgat —o publicat— per sant
Joan XXIII el 1962», o també del «Mis-
sale Romanum del 1962», i del «missal
anterior a la reforma de 1970» o del
«Missale Romanum anterior a la refor-
ma de 1970». És significatiu, doncs, que
no faci servir mai l'expressió *missa* —o
missal— *tradicional* per indicar el llibre
anterior al de sant Pau VI. En la carta
adreçada als bisbes de tot el món que
acompanya el *motu proprio* el Papa fa
semblantment.

Però no podia ser pas d'una altra
manera. Admetre aquesta forma de

parlar seria tant com acceptar que
l'actual missal no és dintre de la tra-
dició eclesial i que aquesta, pel que
fa a la pregària litúrgica, s'estroncà a
les portes del Vaticà II. La veritat, no
obstant, és una altra.

La veritat és que el missal anomenat
de sant Pau VI, i la missa que amb ell
se celebra, és perfectament tradicio-
nal. Davant els dubtes sobre alguns
extrems dogmàtics, el papa Montini
feu revisar el text per la Congregació
de la Doctrina de la Fe abans de la seva
publicació. Així, doncs, durant aquests
cinquanta anys tots els sacerdots de
ritu romà, començant pel Successor
de Pere, han celebrat i celebren amb
aquest llibre litúrgic el sagrament ci-
mal. I amb ell es renova sacramental-
ment el sacrifici de Crist en la creu
coronat per la seva resurrecció. I els
bisbes i els preveres que són ben cons-
cients d'això, juntament amb els altres
ministres i tot el poble de Déu, acullen
amb una adoració agraïda la presència
de Jesucrist que no deixa d'entregar-se
sobre l'altar per a la nostra salvació.

No és legítim desprestigiar el missal
vigent a causa dels abusos que, dissor-
tadament, cometien en la celebració
alguns ministres i fidels. Des del més
gran respecte pel missal anterior i la
seva missa, a partir d'una comprensió
de continuïtat en l'oració de l'Església i
no pas de ruptura, hem d'afirmar que el
missal de sant Pau VI pot ser anomenat,
amb tota raó, missal tradicional, així
com la missa celebrada amb ell. Parlar
amb propietat és condició indispensa-
ble per a un diàleg obert i fecund.

Conferència del teòleg Javier Prades al Meeting 2021

GIORGIO CHEVALLARD

El teòleg Javier Prades, rector de la Universitat San Dámaso de Madrid, va impartir la xerrada central del Meeting 2021, dedicada a explicar el lema d'enguany: «La valentia de dir jo.»

«Kierkegaard es preguntava sobre la comunicació de la veritat. Copsava que la primera condició per comunicar la veritat és la persona que la pronuncia. Demana una persona que s'impliqui a l'hora de comunicar la comprensió que ha assolit d'aquella veritat», va afirmar Prades. Ja no n'hi ha prou amb els conceptes abstractes. Tan sols queda «ser autèntic», «ser un mateix», sense que sapiguem com omplir aquest buit.

Prades va analitzar la manca d'identitat de l'home modern, ja denunciada per Pirandello el 1926 amb la seva obra teatral *Uno, nessuno e centomila*, deixant-lo submís en la soledat. «Hi ha quelcom incomplet, com una impossibilitat última per ser algú, per poder dir "jo" de manera significativa», va expressar.

«Podem reconèixer un individualisme exasperat, que de vegades pretén ser triomfant o està arran de l'abisme del buit, o simplement està atabalat. Un individualisme en soledat, incapaç de lligams estables, de pertànyer a algú i de generar un bé durador per a ell mateix i per als altres», va posar en relleu el conferenciant.

Però hi ha una esquerda al mur de tothom: la nostàlgia de quelcom o d'Algú. Ho va expressar de manera filosòfica Edith Stein. No trobem la nostra consistència nosaltres sols o amb la

meditació, sinó en una trobada amb un tu. Com un infant que aconsegueix el seu «jo» en la família, com qualsevol home que necessita el «tu» de Déu. Abraham representa el naixement del jo perquè s'obre a un Tu que el crida pel nom, entra en relació amb Déu.

La resposta de Déu va ser fer-se home. Jesús és el «jo» més potent de la història. És, abans que res, fill. L'autoconsciència de Jesús neix enterament de la seva relació amb el Pare, de qui tot ho rep.

Això és veritat també per als apòstols, fills en el Fill, quan acullen el do de la gràcia. De pescadors ignorants i porucs esdevenen testimonis valents i fecunds, capaços de generar un poble. Tal com Abraham va generar el poble d'Israel, Pere origina el nou poble de Déu, l'Església. El naixement del «jo» vol dir també el naixement d'un poble. I aquesta nova consciència ens fa capaços de crear obres.

Aquesta valentia neix d'una trobada que posa en acció la nostra llibertat i responsabilitat. L'educació cristiana no pot ser mai un simple aclariment d'idees, sinó una proposta que es pugui experimentar. «No hi ha educació cristiana sense Eucaristia», va dir Prades.

L'única possibilitat existencial per al «jo» és dir «tu». Per això, el protagonista de la història és el captaire, com va dir Giussani el 1998: «El cor de l'home mendicant de Crist i Crist mendicant del cor de l'home.»

JAVIER PRADES
«No hi ha educació
cristiana
sense Eucaristia»

Postals des d'Andalusia

Luis Bedmar o la música cordovesa

A finals d'aquest setembre, moria a Còrdova Luis Bedmar, «el gran patriarca de la música cordovesa». Sobre la seva vida i la seva obra s'han dit les millors lloances, els aplaudiments més forts. Des de «gran patriarca de la música cordovesa», fins a «espinada dorsal de la música de la ciutat dels califes». Tenia 88 anys i va contribuir a vertebrar la vida cultural de Còrdova, on va arribar el 1952 per quedar-se. Però el millor títol i el més bonic de la seva vida el va dir Juan Miguel Moreno Calderón, catedràtic del Conservatori Superior de Música, amb aquesta frase: «Luis Bedmar, un home essencialment bo.» En parlava amb passió, i en destacava les seves fibres intensament religioses: «Amb tot, per sobre dels seus valors com a artista prolífic, hi ha la seva dimensió humana, que l'ha validat ser entrañablement estimat per la immensa majoria dels que hem tingut la sort de conèixer-lo. Jo vaig ser alumne seu i sempre em vaig trobar amb un home disposat a ajudar, d'esperit inquiet, cordial en el tracte i essencialment bo. El trobarem molt a faltar.»

Jo també vaig tenir la sort de gaudir de les seves paraules i de la seva amistat. Cada matí, me'l trobava a primera hora, quan entrava a la petita església de les Germanetes de la Creu, a la capital cordovesa, per participar en la santa missa. Luis Bedmar era un home profundament creient, i practicava, sobretot, la norma evangèlica del «servei al proïsme», les belles virtuts de la senzillesa, la bondat, la proximitat i la millor disposició per «compondre himnes» per a les imatges de les germandats i confraries. En Luis va ser «un home de bé». En declaracions recents a la premsa, afirmava: «He estat molt feliç, encara que, de vegades, amb moltes contrarietats.» Gràcies, estimat Luis, pel teu exemple i pel teu testimoni. La teva serenitat i el teu somriure, i tantes composicions musicals, ja formen part de l'ànima de Còrdova. La ciutat plora la teva absència.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Un do que hem de custodiar

Quan es produeixen catàstrofes, solem culpar la naturalesa de la seva actuació. Sembla que no som conscients que la lluita de l'home, com diu el filòsof José Luis San Miguel de Pablos, davant la natura, és una batalla perduda.

El papa Francesc fa poc ho va recordar: «La natura no és una propietat de la qual puguem abusar al nostre caprici, ni de bon tros és la propietat d'uns pocs, sinó un do de tots que hem de custodiar.» I també, en un altre moment, amb gran força va dir: «Si destruïm la Creació, la Creació ens destruirà a nosaltres.» ¡No ho oblideu!

Els experts i els científics poden atribuir les causes del volcà de La Palma a les Canàries, però la realitat és tan crua que hem de reconèixer que som els humans que ens hem instal·lat al seu hàbitat. La conclusió, encara que és molt dura per tot el que ha suposat en tantes persones que s'han quedat sense llar, sense la seva història, és alhora molt clara.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Necessitem un canvi

Necessitem un canvi amb una economia més sostenible que funcioni tant per a les persones com per a les plantes.

Hem d'actuar amb la responsabilitat d'éssers humans que no se senten posseïdors de la terra i de les seves riqueses, sinó com a usuaris que la cuiden i volen deixar el planeta en les millors condicions per a les noves generacions. La Terra és un sistema en què tot està interconnectat i, per tant, som responsables del seu mal ús i de la seva destrucció. Per això

veiem que hi ha una íntima connexió entre el sentir de la vida i la cura del planeta i això s'entén amb una fraternitat humana que només s'explica en el context d'una harmonia planetària.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Aparcament davant la Cova de Manresa

Des de fa unes setmanes, i després de les obres que s'han fet al voltant de la Cova, l'Ajuntament de Manresa ha eliminat les places d'aparcament que hi havia fins ara a l'esplanada de davant del santuari. Amb la intenció, segons explica la premsa, «d'afavorir la mobilitat». A la pràctica, amb aquesta decisió, s'obliga les persones que anem cada diumenge i festes de preceptes a la missa de 12 —la majoria d'una edat avançada— a pujar-hi a peu o bé a disposar d'algú que ens hi acompanyi i ens vingui a buscar a la sortida com si fos un servei de taxi, amb la qual cosa la nostra mobilitat, més que veure's afavorida, es veu molt limitada. Ens queda la possibilitat de deixar-hi el cotxe aparcad durant l'hora que dura la missa, a canvi de ser multats, com vergonyosament ja ha passat a més d'un i més d'una.

Davant d'aquesta situació tan lamentable i que ens afecta directament, no pas com a visitants sinó com a fidels que acudim setmanalment a la Cova, demanem a qui correspongui que es reconsideri la decisió que s'ha pres. Perquè per fer una ciutat que estigui de debò al servei de les persones cal tenir-les en compte i prendre cada mesura d'acord amb els ciutadans que s'hi veuen implicats i de les seves circumstàncies.

JOAN ORTIZ
Manresa

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El Museu Marítim de Barcelona acull l'exposició «Traspassant mars i murs. L'art com a salvavides»

L'art com a eina de cohesió social

MAC

Barcelona

Traspassant mars i murs és la visibilització del projecte de mediació artística dirigit pel creador multidisciplinari Marcel·lí Antúnez i gestionat per la Fundació Setba al Centre Educatiu de Justícia Juvenil Can Llupià de Barcelona. Un total de seixanta metres lineals del mur que envolta el centre han estat pintats els darrers tres anys per 182 joves, els quals van decidir dedicar l'últim tram al mar.

I és que el mar té molta incidència en l'imaginari col·lectiu. Per a molta gent és sinònim de llibertat, aventura, coneixement... L'exposició *Traspassant mars i murs. L'art com a salvavides*, que es pot visitar fins al proper 20 de febrer al vestíbul del Museu Marítim de Barcelona, incideix en aquesta vinculació, tant emocional com simbòlica, entre el mar i un grup de joves, menors, privats de llibertat.

El cordó umbilical de la mostra, organitzada pel Museu Marítim de Barcelona i la Fundació Setba, és la reproducció exacta d'aquest tram del mur de Can Llupià, on els joves han dissenyat i pintat diferents animals abissals. També s'hi inclouen sis plafons explicatius amb textos, fotografies i gràfics, i algunes vitrines amb dibuixos preparatoris d'aquest projecte de transformació social.

Compromís social

A la inauguració hi va participar Cristina Sampere, comissària de l'exposició i directora de la Fundació Setba, entitat privada sense ànim de lucre que té com a propòsit fonamen-

tal generar espais d'inclusió social a través de la cultura. Vol promoure una societat més justa i inclusiva, mitjançant manifestacions artístiques que ajudin a vertebrar i cohesionar el seu teixit social.

També hi era present Marcel·lí Antúnez, l'artífex d'aquesta proposta de caire artístic i participatiu. Reconegut internacionalment com una de les figures més rellevants de l'art electrònic i l'experimentació escènica, és un dels fundadors de la companyia La Fura dels Baus. Al llarg de la seva trajectòria, ha desenvolupat un univers visual amb una iconografia absolutament personal i iconoclasta.

Amb aquesta exposició, el Museu Marítim de Barcelona continua la seva tasca de compromís social, sobretot de promoure la inclusió dels col·lectius més vulnerables. Acull un treball artístic realitzat per gent jove que aprofundeix en el concepte del mar com a espai de frontera —molts d'ells el van travessar amb pastera—, però també de llibertat.

Sessions artístiques

L'objectiu d'aquest projecte és augmentar les possibilitats de reinserció dels joves, tant per a la millo-

MARCEL·LÍ ANTÚNEZ
«Amb un llapis
i un paper podeu
ser lliures»

Joves privats de llibertat del Centre Educatiu de Justícia Juvenil Can Llupià han pintat aquest mur.

ra de la seva autoestima com de les competències relacionals i d'acció, tot transformant l'espai físic on conviuen i mostrant-los que l'art és un llenguatge vàlid. «Durant les sessions artístiques d'elaboració del mur, jo sovint els deia: "Tot i que viviu una situació vital molt complexa, amb un llapis i un paper podeu ser lliures. Teniu la possibilitat de construir el vostre propi món"», revelava en Marcel·lí.

Per a molts d'aquests joves, la pintura ha estat un descobriment i una manera d'evadir-se de la seva realitat quotidiana. Un cop preparat el mur amb l'emprimació corresponent, la primera fase era la més lliure, en la qual els joves experimentaven, amb les seves mans i diversos estris, la pintura gestual.

En una segona etapa es preparaven trames i veladures, tot creant la profunditat de la composició. Paral·lelament, els joves entintaven els dibuixos, que són la interpretació que Marcel·lí Antúnez feia de les propostes inicials dels participants i que després es traspassaven als murs. L'equip, en què col·laboraven alumnes de l'Escola Massana i de la Universitat de Belles Arts, decidia la composició dels elements, seguint un fil argumental. Les darreres sessions es van dedicar en la seva totalitat a

pintar els personatges i enllestir-ne els detalls.

Menors internats

Els Centres Educatius de Justícia Juvenil són espais on estan internades persones entre 14 i 18 anys que han comès un delicte greu i que tenen una mesura judicial imposada per un jutge. El 93% són nois i el 7%, noies; el 55% són de nacionalitat espanyola i el 45%, estrangers. A Catalunya hi ha set centres d'aquest tipus gestionats pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Un d'ells és el de Can Llupià, situat al districte barceloní d'Horta-Guinardó.

Les mesures judicials que imposen els jutges de menors tenen sempre una finalitat educativa. Els joves internats segueixen programes educatius enfocats a la reinserció social: estudis d'Educació Secundària Obligatòria, formació per aprendre oficis, educació per al respecte a les diversitats, pràctica esportiva... «Els menors reben un vestit educatiu a mida», va afirmar Cristina Sàmpere. La taxa de reinserció en el conjunt de la justícia juvenil és del 70%. És a dir, set de cada deu menors no tornen a delinquir.

CRISTINA SÀMPERE
«Els menors reben un vestit educatiu a mida»

Un informe palesa que els programes formatius sènior impacten positivament en la salut física i mental dels estudiants

Anar a la universitat a partir dels 50 anys

S'ha iniciat el curs per a milers d'universitaris i universitàries. Ara bé, lluny de la imatge més habitual d'una persona jove, hi ha un col·lectiu d'estudiants menys conegut però que cada cop incrementa la presència als passadissos de les universitats: les persones majors de 50 anys que participen en programes universitaris específics.

Com són? Per què decideixen matricular-se a la universitat? Quin és l'impacte que té la formació universitària en la qualitat de vida de les persones grans? Aquestes són les respostes que aporta el primer informe que s'ha fet en relació al col·lectiu de 18.000 estudiants que cursen programes formatius sènior a universitats de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i Andorra.

La Xarxa Vives d'Universitats i la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés (Universitat Ramon Llull) han presentat recentment els resultats de la recerca *Formació universitària sènior. Informe sobre l'impacte social en l'estudiantat*. L'estudi s'ha realitzat entre l'alumnat dels programes universitaris sènior de disset universitats de la Xarxa Vives.

Aquests programes tenen com a objectiu promoure l'envelliment actiu, garantir el dret a una educació per a tothom en totes les etapes de la vida, millorar la qualitat de vida de la gent gran i facilitar que aquest col·lectiu continuï sent un agent actiu i participatiu de la societat.

L'alumnat sènior representa gairebé el 6% de la població universitària. El 67% està format per dones. Vuit de cada deu tenen estudis previs: el 62,4% ha cursat estudis universitaris, mentre que el 24,8%, estudis secundaris.

Els resultats de la recerca demostren que la formació universitària sènior impacta positivament en la salut física i psíquica i en el benestar general de l'alumnat que cursa aquests estudis. Com més anys fa que una persona està matriculada en un programa de formació universitària sènior, més beneficis hi percep, sobretot en termes de salut i relacions socials.

En aquest sentit, els enquestats reconeixen que cursar estudis a la universitat els ajuda a vèncer temors i complexos, reduir sentiments d'ansietat o depressius, superar situacions vitals traumàtiques (viduïtat, malaltia...), millorar la seva capacitat intel·lectual i de memòria i incrementar les relacions amb l'entorn més proper.

LUNET
FACILITY SERVICES

Mare Teresa
FUNDACIÓN

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**

- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es · 902 010 977

31

LA SEXUALITAT

és un regal de Déu per a les seves criatures

Després de valorar la sexualitat pel fet de ser una dimensió essencial de tot ésser humà, Francesc no ha oblidat que l'exercici de la sexualitat requereix l'educació adient. L'instint sexual és molt potent, i cal controlar-lo.

«L'educació de l'emotivitat i de l'instint sexual és necessària, i de vegades requereix fixar límits. L'excés, el descontrol o l'obsessió per un sol tipus de plaer acaben per afeblir i infectar el plaer mateix, en detriment de la vida de família.

Una persona pot certament canalitzar les seves passions seguint un camí ben bonic i sa, orientant-les cada vegada més vers l'altruisme i la plena realització personal, i això enriqueix les relacions interpersonals en el si de la família.

Això no implica renunciar a instants d'intensa satisfacció personal, sinó combinar-los amb altres moments de lliurament generós, d'espera pacient, de cansament i esforç inevitables per un ideal. La vida en família és tot això, i mereix ser viscuda plenament» (AL 148).

Francesc adverteix que, segons algunes maneres de pensar, cal «eliminar el desig per tal d'alliberar-nos del dolor». Ell no comparteix aquesta opinió en absolut: **«Nosaltres creiem que Déu estima l'alegria dels éssers humans: Ell ens va crear i "ens proveeix de tot amb abundància perquè en fruïm" (1Timoteu 6,17)»**. Com és natural, això té conseqüències en l'àmbit de la sexualitat.

«Déu mateix va crear la sexualitat, que és un regal meravellós per a les seves criatures. Aquest do requereix ser conreat i orientat, per tal d'evitar l'empobriment d'un valor autèntic.

Així ho afirmà sant Joan Pau II, que va rebutjar que l'Església hagués ensenyat que la sexualitat no és un valor, o que simplement hagués tolerat la sexualitat perquè és necessària per a la procreació.

El desig sexual dels esposos no pot ser menyspreat, i ningú no pot posar en dubte la seva necessitat» (AL 150).

Per això, Francesc atribueix molta importància a l'educació de les passions i de la sexualitat; no és bo frenar o dificultar l'espontaneïtat de l'amor sexual, que és una característica molt noble de les relacions entre els esposos.

«Als qui temen que l'educació de les passions i de la sexualitat dificulti l'espontaneïtat de l'amor sexual, sant Joan Pau II els ha dit que els éssers humans "estan cridats a la plena i madura espontaneïtat en les seves relacions", una maduresa que "és el fruit gradual del discerniment dels impulsos del propi cor".

Això exigeix disciplina i domini personal, perquè tota persona "ha d'aprendre amb perseverança i coherència quin és el significat del seu propi cos". La sexualitat no és un mitjà de gratificació personal o de simple entreteniment; és una forma de llenguatge interpersonal en la qual l'altre és pres seriosament, d'acord amb la seva sagrada i inviolable dignitat. Així, "el cor humà es fa partícip, per dir-ho d'alguna manera, d'una altra forma d'espontaneïtat".

En aquest context, l'erotisme és una manifestació específicament humana de la sexualitat, i ens capacita per descobrir el significat del lliurament del propi cos i l'autèntica dignitat d'aquest do.

En les seves catequesis sobre la teologia del cos humà, sant Joan Pau II va ensenyar que la diferenciació sexual no és tan sols "una font de fecunditat i procreació", sinó que també posseeix «la capacitat d'expressar amor: precisament aquell amor mitjançant el qual la persona esdevé un do".

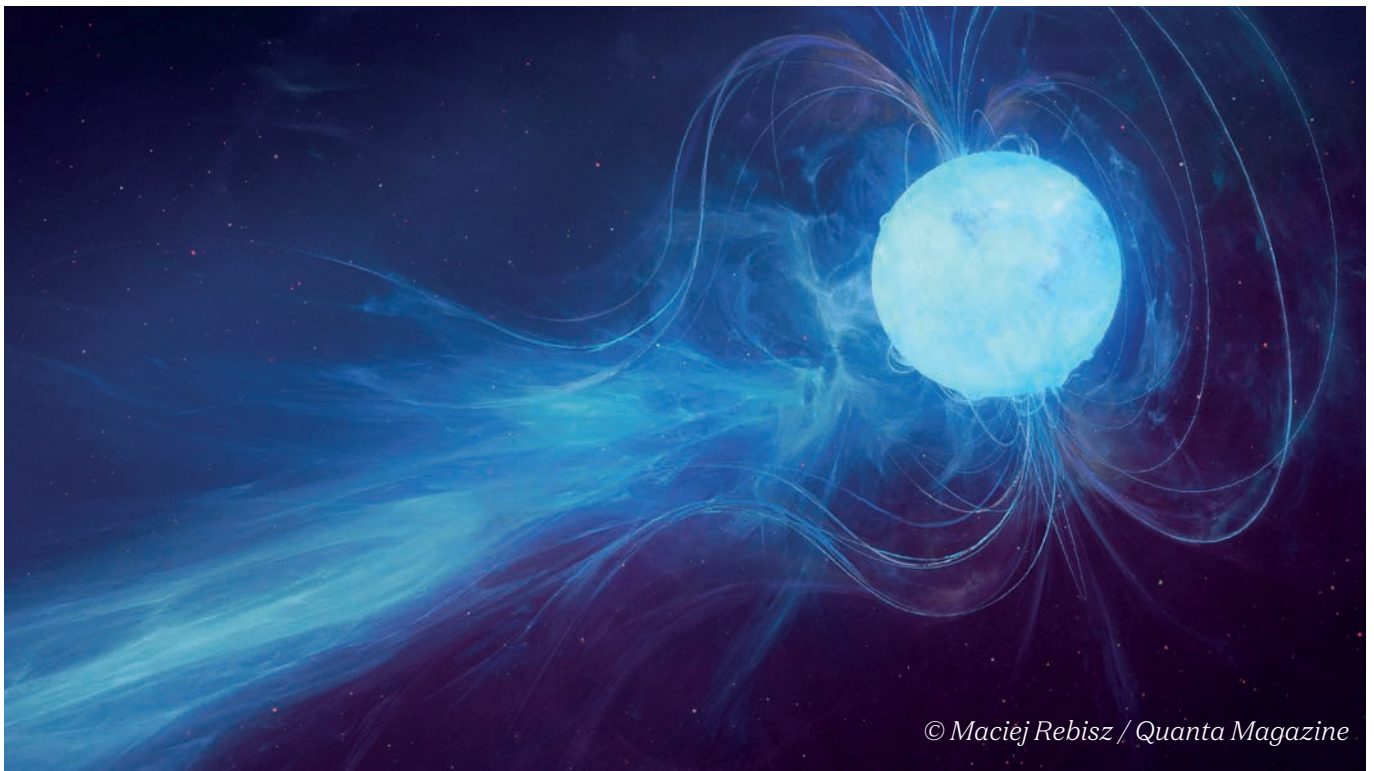
El desig sexual autèntic, si bé unit estretament a la recerca de plaer, sempre inclou un sentit d'admiració, i per això mateix pot humanitzar els impulsos» (AL 151).

Això ens fa pensar en la dimensió eròtica de l'amor, que ha de ser concebuda com un do de Déu als esposos, no com quelcom que cal evitar.

«De cap manera no podem entendre la dimensió eròtica de l'amor com un mal que pot ser permès, o com una càrrega que ha de ser tolerada pel bé de la família, sinó que ha de ser concebuda com un do de Déu que enriqueix la relació sexual dels esposos.

Pel fet de tractar-se d'una passió sublimada per un amor respectuós de la dignitat de l'altre, es converteix en una afirmació amorosa plena i pura, que ens mostra de quines meravelles és capaç el cor humà. D'aquesta manera, encara que només sigui per un moment, els esposos poden experimentar que la vida humana ha estat una font de bondat i de felicitat» (AL 152).

- Quines conseqüències té el reconeixement explícit de la riquesa i la bellesa del *do de la sexualitat*?
- En què cal canviar l'educació de les passions i de la sexualitat per tal que responguin adequadament a la seva finalitat?

© Maciej Rebisz / Quanta Magazine

Són com unes explosions d'energia elèctrica sobtades que duren centèsimes de segon.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Què podem dir de les ràfegues còsmiques de ràdio que ens arriben de tant en tant?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Es tracta d'un fenomen intrigant observat pels astrònoms actuals. Són com unes explosions d'energia elèctrica sobtades i brevíssimes (de centèsimes de segon) que detecten de vegades els radiotelescopis. Han rebut internacionalment el nom de FBR, que correspon a les sigles Fast Radio Burst. Va ser el 2012 que es va començar a plantejar l'interrogant: la FRB 121102 detectada pel radiotelescopi d'Arecibo (Puerto Rico) es va mostrar repetitiva, cosa que va permetre localitzar el focus emissor: era una galàxia petita situada a uns 3.000 anys llum. Que una causa tan llunyana ens arribés amb l'energia que mostrava volia dir que cada emissió equivalia a l'energia desplegada pel nostre Sol en un any, i això en dècimes de segon! Però no era la primera vegada que es detectaven ràfegues d'aquestes. El 2007 l'astrònom David Narkevitich havia fet saber que havia captat una explosió còsmica d'aquest tipus sense saber d'on venia, amb el radiotelescopi Parkes d'Austràlia.

I el gener del 2019 la revista *Nature* publicava una nova troballa feta a l'observatori CHIME del Canadà. Va ser un descobriment totalment casual, quan l'instrument es trobava encara en període de proves. Ràfegues intensíssimes però brevíssimes, de només uns mil·lisegons, que es repe-

tiren sis vegades. Tots els astrònoms es posaren sobre avís. Això es va fent interessant. Quin és l'origen d'aquest fenomen? Ara ja portem detectades unes 60 FBR repartides per tot el cel.

L'explicació que es tracti de col·lapses d'astres molt massius no sembla prou vàlida. Haurien de ser d'una massa com d'una galàxia sencera. No es veu gaire versemblant. Que siguin col·lisions de dues estrelles neutròniques és una altra hipòtesi que s'ha presentat, però que tampoc no ha rebut gaire acceptació. Fins a 48 es poden comptar les teories que intenten donar resposta a aquest interrogant i la que per ara es considera més probable és la presentada per l'astrònom Brian Metzger, de la Universitat de Columbia, que, juntament amb Ben Margalit i Lorenzo Sironi, ha exposat que podria provenir d'un magnetar. Els magnetars són astres coneguts: reben aquest nom les estrelles neutròniques que posseeixen un camp magnètic molt intens. Sembla que la seva constitució els fa emetre de tant en tant energia amb molta força. I això ho explicaria tot.

No podem dir que sigui totalment segura aquesta explicació, però sí molt versemblant. Nosaltres només hi afegirem que cada vegada més es veu la grandesa de la Creació i que la ciència humana és incapaç de comprendre del tot les meravelles que conté.

TRADICIONS REMEIERES

Varietats del boix

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

El boix (llat., *Buxus sempervirens*; cast., *boj*, *bujo*) és un arbust originari d'Europa molt apreciat per la duresa i la qualitat de la seva fusta. Tradicionalment, se'n feien els coberts (culleres i forquilles) i les fulles s'usaven com a febrífug, especialment en les febres palúdiques abans de la descoberta de la quina i, també, s'usava com a purgant. A més, el boix s'havia usat contra el reumatisme i la insuficiència biliar, però, atesa la toxicitat del boix, cal ser molt curós a l'hora de fer-ne ús, ja que la ingestió de les seves fulles ha causat la mort d'alguns animals. En algunes èpoques, la fulla del boix es posava a l'ordi fermentat per fer la cervesa, fins que fou desplaçat per la murtra i el marduix i, actualment, pel llúpol. Hi ha una variant anomenada *Buxus balearica*, exclusiva de l'illa de Mallorca, que fa una fulla més gran i que pot arribar a viure cinc o sis segles!

Els antics frares escrivien que «l'arrel del boix és la part més activa, té un gust amarg y és bona per fer venir la gana si se'n posa un tronquet a la boca y s'empassa la saliva. Una cocció de quatre unces d'arrel esbocinada per una meitadella o porró d'aigua és bona per curar las malalties de la bufeta y dels ronyons, y també cura

les febres intermitents. Les fulles són purgants a la dosi de tres unces bullides ab un porró o meitadella d'aigua» (TA, *Buxus sempervirens*).

Pel que fa al boix mascle (també brusc i galzeran; llat., *Ruscus aculeatus*; cast., *brusco*, *rusco*), forma part del julep anomenat «de les cinc arrels» i, a més, gaudeix de propietats antihemorroidals. També és molt útil en els atacs de gota i, ateses les seves propietats vasoconstrictores, ajuda a temperar el dolor de les varices i, àdhuc, de les erisipeles; d'ací que també el brusc sigui conegut com a *l'herba erisipelera*. Quan els brots del galzeran són tendres, hom pot menjar-los amanits i són molt aperitius i diürètics, però no convé de menjar-ne als hipertensos.

El cèlebre professor de la Universitat Complutense, Dr. Andrés de Laguna, que fou metge imperial i pontifici, escriví que «*bebidas las hojas y el fructo del brusco con vino, provocan la orina, deshacen la piedra de la vejiga y sanan el estilicidio de la orina, la ictericia y el dolor de cabeza*» (*Acerca de la materia medicinal*, Salamanca 1566, cap. 148). A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, sobre les propietats remeieres de l'hisop.

Tradicionalment, les fulles del boix s'usaven com a febrífug i també com a purgant.

MONTSERRAT ESCRIBANO-CÁRCEL (Dir.)

Trinidad, deseo y subversión
La vida trinitaria de las mujeres
Editorial Verbo Divino, 2021, 226 pàg.

El desig de Déu crea i mou la nostra interioritat i atrau i centralitza part del que som. Aquest llibre recull algunes reflexions des d'una perspectiva poc explorada: el desig de les dones. Les autores són teòlogues i filòsofes que s'endinsen en allò que el desig de Déu va significar per a la vida creient.

VERONICA O'KEANE

El bazar de la memoria
Siruela, 2021, 336 pàg.

Els records tenen el poder de commoure'ns, sovint quan menys ens ho esperem, senyal del complex procés neuronal que actua entre els bastidors de la nostra vida quotidiana. La destacada psiquiatra Veronica O'Keane ens explica, a través de la seva experiència terapèutica, les xarxes neurològiques i els processos que intervenen en la memòria.

LUIS JORGE GONZÁLEZ

Meditación cristiana
Aporte al hombre actual
de Joseph Ratzinger
Desclée De Brouwer, 2021, 184 pàg.

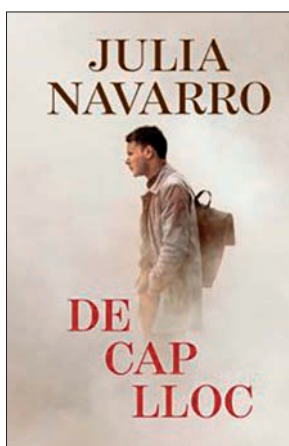
Aquest llibre dona fluïdesa a la Carta de Ratzinger amb un llenguatge senzill i actual. Emfatitza el context científic i mèdic en el qual la meditació ha revelat els seus tressors. I en mostra els valors —salut, serenitat, creativitat, amor— capaços de despertar la necessitat de meditar cada dia. Encara que només sigui per pocs minuts.

SÍLVIA SOLER

Nosaltres, després
Univers, 2021, 208 pàg.

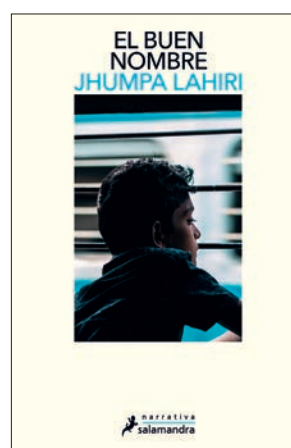
La Marta, en Jim, la Rita i en Guillem s'estimen, se senten a prop els uns dels altres perquè tots arrosseguen ferides des que eren petits. En un moment determinat, han de fer front a un gran daltabaix i cadascun ho fa a la seva manera. Aquesta novel·la ens proposa jugar el verb «reconciliar-se». Amb els que estimem, amb els que ens han fet mal, amb la vida...

JULIA NAVARRO

De cap lloc
Rosa dels Vents, 2021, 416 pàg.

De cap lloc és un viatge als confins de la consciència per part de dos joves que es veuen obligats a viure d'acord amb unes identitats que no han triat i de les quals és complicat escapar. Una història que enfonsa les arrels en la naturalesa humana i en les seves ombres i llums. Una novel·la vibrant que ens convida a reflexionar sobre les nostres certeses.

JHUMPA LAHIRI

El buen nombre
Salamandra, 2021, 380 pàg.

Recuperat d'un terrible accident ferroviari i emmotllat en un matrimoni de conveniència amb la jove Asmina, Ashoke Ganguli posa fi a la seva rutinària vida a Calcuta quan accepta una beca doctoral a l'Institut de Tecnologia de Massachusetts. Un retrat familiar que es converteix en una visió panoràmica de tota una societat.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art
i professora de Religió

Oda d'amor a la natura

Volando juntos (2019), de Nicolas Vanier, és una oda d'amor a la Natura. Basada en fets reals, explica l'aventura d'un pare i un fill que es proposen salvar unes oques que estan en perill d'extinció, perquè, com diu un científic amic del pare: «Avancem tecnològicament però, ecològicament, estem retrocedint.»

El Christian és un científic especialitzat en les oques salvatges i els seus processos de migració. És un home despistat, abstret en els animals i en una esbojarrada tasca, que deixa de banda la seva vida personal i emocional.

El seu fill, Thomas, és un adolescent tancat en el seu món virtual. No volar de vacances amb el seu pare perquè no li agrada la natura i no podrà jugar a videojocs perquè allà no tindrà cobertura. Aviat descobrirà però, en la natura, motius més engrescadors que en la videoconsola.

Pare i fill, cadascun en el seu món, s'hauran d'esforçar per conviure i, amb un ultralleuger, em prendran un viatge fantàstic que els ajudarà a evolucionar en la seva relació.

Al llarg de la pel·lícula es mostra

el treball de camp dels ornitòlegs i tot el que fan per protegir les espècies que estan en perill d'extinció per culpa de la mà de l'ésser humà. Veiem l'evolució de les oques des de la seva incubació fins a la seva maduresa. També el seu ensinistament per recuperar el difícil camí migratori d'aquestes aus.

Volando juntos té un cert aire de documental. Cal ressaltar la bellesa de les imatges, especialment destacables les que estan relacionades amb el vol del nen i les oques, tot i el perill constant a què s'enfronten.

El missatge que transmet la pel·lícula és de respecte al medi ambient, a una vida més ecològica, perquè, com diu el protagonista seguint un proverbi indi: «No heretem la terra dels nostres avantpassats, sinó que la prenem prestada dels nostres fills.» Fa una crítica al món urbà i a la gent que treballa en oficines, desatenent l'ecologia. Per això demana un compromís amb la natura i contagia la consciència ecològica a les noves generacions.

La pel·lícula és familiar, bonica, emocionant i commovedora. Una pel·lícula senzilla i honesta que no busca res més que el que mostra.

VOLANDO JUNTOS

DIRECTOR: Nicolas Vanier
INTÈRPRETS: Jean-Paul Rouve,
Louis Vazquez, Mélanie Douley,
Lilou Fogli, entre altres
MÚSICA: Armand Amar
França
113 minuts

AMB BON HUMOR

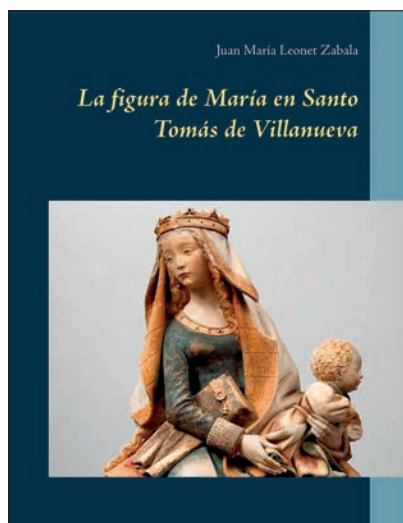

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

El fervor marià de sant Tomàs de Villanueva

JUAN MARÍA LEONET ZABALA
*La figura de María en Santo
Tomás de Villanueva*
Lazcano editor, 2020, 253 pàg.

Tomàs de Villanueva (Fuenllana 1486 - València 1555) ingressà a l'orde de Sant Agustí l'any 1516. Una volta completada la formació, fou ordenat sacerdot el 1520 i ensenyà a les universitats d'Alcalá i de Salamanca. L'any 1544, per indicació de l'emperador Carles V, fou nomenat arquebisbe de València. Com a pastor destacà, enormement, en la vida eclesial del seu temps per les seves ànsies de renovació i pel seu compromís vers els més pobres. Canonitzat el 1658, la seva figura és un exponent paradigmàtic dels moviments reformistes sorgits en el cor de l'Església poc abans de l'escissió luterana.

Al llarg de la monografia —que ressenyem per als lectors de *Catalunya Cristiana*— es posa en relleu la valenta actitud de Tomàs de Villanueva en denunciar els mals que afligien el seu temps a través d'una fervent predicació que sacsejava la inèrcia i la passivitat dels fidels, denunciava els mals costums clericals i, també, advertia dels perills dels turcs i dels heretges per a la vida dels europeus.

En aquesta monografia, i de manera prioritària, l'autor posa de manifest el fervor marià de sant Tomàs de Villanueva, puix que arribà a configurar una mariologia molt ben articulada; mariologia que, amb minuciositat, és analitzada en el llibre a partir dels sermons i dels escrits del sant.

El professor Leonet, aborda la temàtica immaculista en l'obra de Tomàs de Villanueva, eximi predicador que tothora afirmà i defensà, amb convicció i fermesa, que Maria fou concebuda en gràcia i sens pecat (pàg. 39-54). També s'indiquen les característiques de la devoció mariana de Tomàs de Villanueva (vegeu, particularment, les pàg. 231-240).

A tall de complement, s'ofereix la relació de la bibliografia (pàg. 245-250), juntament amb la relació de noms de Maria i les adjectivacions emprades pel sant en el cos dels seus sermons (vegeu pàg. 242-244) com, per exemple: «Baluad de l'Església», «Carrossa del Rei etern»; «Consol nostre»; «Repòs dels afligits»; «Deixebila del Salvador»; «Verge digníssima d'honor»; «Verge de la pau», «Reina i Senyora de l'univers creat», etc. Aquesta monografia és una bella aportació al coneixement a la mariologia i a l'espiritualitat de l'escola agustiniana.

RAUXA

Humil noblesa

Qui fa l'arbre genealògic familiar vol saber qui van ser els seus avantpassats, com es deien, d'on eren, quin ofici tenien. És una manera indirecta de conèixer-se un mateix, d'adonar-se de les generacions que han calgut per arribar a la pròpia existència. Així prenem consciència que no ens devem la vida a nosaltres mateixos. Però sempre n'hi ha que volen reconstruir la genealogia familiar amb l'anhel de descobrir avantpassats distingits, deliri de grandesa que sol acabar estavellant-se contra la realitat: en lloc de comtes, prínceps i reis hi acaben trobant humils artesans i pagesos. En queden decebuts i se n'avergonyeixen perquè es creien mereixedors de molt més, d'una superioritat social que donés raó de la superioritat moral que s'autoatribueixen. Un orgull ridícul els impedeix reconèixer la humil noblesa dels qui els han precedit, i els fa caure en el desagraïment.

La ridícula d'aquesta megalomania es posa encara més de manifest davant la genealogia humana de Jesús que apareix als evangelis. No té res de noble ni de pura: hi abunda l'adulteri, la prostitució, la idolatria i les relacions il·legítimes. Aquestes són les impures credencials humanes de Jesús. Ell, l'únic príncep que ha existit mai, l'únic rei de debò que ha conegut la terra, no va sentir fàstic ni vergonya de rebaijar-se i assumir aquesta carn i sang humana tan feble. Les va estimar fins a la mort i és així, només així, com ens va salvar.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CATECUMENAT

El **diumenge 10 d'octubre**, a les 18.00, catequesi del bisbe amb els catecúmens a l'església de Sant Sever de Barcelona; a les 19.15, eucaristia a la catedral.

FESTA DEL PILAR

El **dimarts 12 d'octubre**, a les 12.00, eucaristia en honor de la Mare de Déu del Pilar organitzada per les associacions de *Damas* i *Caballeros del Pilar*, cant de l'himne i veneració del Pilar que es conserva a la basílica de la Concepció (c/ Aragó, 299 - Barcelona).

CAMPANYA PER LA VIDA

El **dimarts 12 d'octubre**, a les 19.00, missa de la campanya 40 dies per la vida a la basílica de la Mercè de Barcelona.

ISCREB

El **dijous 14 d'octubre**, a les 17.00, inauguració del curs 2021-22 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona amb la lliçó inaugural *La «caritat política» a l'encíclica «Fratelli tutti»* del papa Francesc amb Gaspar Mora. Presideix el bisbe Javier Vilanova al Seminari Conciliar de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 17 d'octubre**, a les 18.00, conferència de la Gna. Griselda Cos *El monestir, un lloc per a tu*. Més informació: griseldacos-boada@gmail.com.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dilluns del 18 d'octubre al 29 de novembre**, a les 19.00, seminari sobre *Relectures teològiques d'autors del nostre temps: Raïssa Maritain i Michel del Castillo* amb Josep M. Margenat; el **dimarts 26** comença una aula virtual sobre *Introducció a la teologia feminista* amb Amparo Navarro i Silvia Martínez (www.cristianismeijusticia.net).

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dijous 21 d'octubre** comença un taller de lectura sobre *El Crist de nou crucificat*, de Nikos Kazantzakis a càrrec d'Helena Badell. Més informació: www.fundaciojoanmaragall.org.

Girona

CATALUNYA MEDIEVAL

El **divendres 15 d'octubre**, a les 17.00, a la catedral de Girona, visita *Scriptorium: música i pergamins en l'origen de la Catalunya medieval* amb Antoni Madueño i Marc Sureda.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 16 d'octubre**, a les 11.00, visita i conferència *Els retaules pintats de Navata* amb Francesc Miralpeix. Més informació: tel. 693 720 202.

Lleida

IREL

El **dijous 14 d'octubre**, a les 18.30, a la Universitat de Lleida, lliçó inaugural de Rafa Allepuz *Els lligams de la fraternitat*.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **diumenge 17 d'octubre**, a les 11.00, visita *Guia'm pel monestir*. Reserves: tel. 936 759 952.

Urgell

TROBADA GENERAL D'ANIMADORS DE CANTS

Tindrà lloc el **cap de setmana 23 i 24 d'octubre** al santuari de Núria. Més informació: www.trobadesanimadorsdecant.cat.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 15 al 17 d'octubre**, recés d'introducció als exercicis espirituals per a joves ignasians. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Jesús Bley, Cinto Busquet, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Quique Fernández, Alfons Gea, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

MAC

El 24 de setembre, i després de gairebé un any d'espera a causa de la pandèmia, va arribar a les nostres sales de cinema la pel·lícula *Claret*, dirigida per Pablo Moreno i produïda per Stellarum Films i la Família Claretiana. Aquest llargmetratge se centra en la biografia de sant Antoni Maria Claret. Parlem amb l'actor Antonio Reyes, de reeixida trajectòria en cinema, teatre i televisió, que ha encarnat magistralment el personatge protagonista.

Què ha suposat per a vostè donar vida a sant Antoni Maria Claret?

Com a actor, ha significat tot un repte perquè és un personatge històric; t'has de documentar i sobretot intentar no defraudar tanta gent que el coneix i està al cas de la seva història. I com a persona, descobrir el pare Claret ha estat tota una sorpresa. Els seus principis, els seus valors, la seva lluita constant contra les injustícies, el seu saber estar... em semblen exemplars. És fonamental que la seva història arribi a tot arreu i es conegui molt millor. És admirable.

Ha estat el seu primer treball protagonista al cinema.

Sí. Sempre he pensat que no hi ha personatges petits i no he tingut mai enorme interès a fer protagonistes. Sempre m'he sentit molt còmode fent personatges secundaris, però és veritat que, quan em van oferir un protagonista com el pare Claret, vaig sentir una gran alegria. Ha estat un repte enorme i una gran responsabilitat. Volia fer un bon treball per retornar la confiança que el Pablo em va donar. No és fàcil que arrisquin i t'ofereixin un protagonista. Sé com n'era, d'important, per a ell i per a molta gent, així que vaig treballar de valent, i sobretot amb la il·lusió, les ganes i les energies que necessitava el projecte. L'he gaudit moltíssim.

Quines facetes destacaria de la biografia d'un personatge tan polièdric com el pare Claret?

No coneixia sant Antoni Maria Claret, així que imagineu-vos, en documentar-me llegint la seva bi-

L'actor Antonio Reyes encarna en una pel·lícula sant Antoni Maria Claret

Stellarum Films

«El pare Claret era un veritable heroi»

ografia i algun llibre més, com em va sorprendre el personatge històric al qual m'enfrontava. Tota la vida d'una persona amb tant recorregut personal. El que em va cridar més l'atenció va ser la seva proximitat amb la gent —una actitud que sempre es destaca als llibres—, la seva constància i la seva lluita incansable per fer un món millor... Això, per a mi, el converteix en un veritable heroi.

Torna a treballar un cop més amb el cineasta Pablo Moreno. Com és treballar amb ell?

A la pel·lícula *Red de libertad* (2017) vaig conèixer el Pablo i tot l'equip, i va ser molt fàcil treballar amb ells. És un equip molt humà i això sempre s'agraeix. Aquí el més important és que tots estem enamorats de la nostra feina, i sabem que, si no fem equip, aquesta feina

no té sentit. Tots som igual d'importants i això és fonamental perquè hi hagi harmonia. Així que no podia fer un primer protagonista amb millor companyia. Amb el Pablo ens entenem molt bé. Crec que treballarem més plegats; fem un bon tàndem. L'entusiasme de tots dos tenia un mateix camí: sant Antoni Maria Claret.

Alguna anècdota del rodatge que recordi?

Va ser un rodatge molt intens, ja que en ben poc temps havíem de viatjar a un munt de llocs, així que no hi havia possibilitat de descansar i havíem de viure-ho intensament. En una seqüència que teníem al mar, jo anava vestit d'època i, a sota, duia un vestit de neoprè. Alhora, veia com a una persona de l'equip l'entraven a col·libè, perquè no volien que es mullés. Va ser molt divertit.

www.40diasporlavidaabcn.es

40 DÍAS POR LA VIDA[®]

BARCELONA

EL PRINCIPI DE LA FI DE L'AVORTAMENT
del 22 de setembre al 31 d'octubre

Vine 1 hora a resar i ajuda a salvar vides!
tria la teva hora entre les 8h i les 20h

Apunta't aquí: torns d'1h
<https://40diasporlavida.online/>

T'esperem davant de:
Clínica EMECE
Clínica DALMASES

Informació:
barcelona40diasporlavida@gmail.com

Missa inici de campanya
20 setembre, 20h
Parròquia Mare de Déu
de la Medalla Miraculosa

Missa meitat de campanya
12 octubre, 19h
Basílica de la Mercè

Missa fi de campanya
31 octubre, 22h
Església Sant Vicenç de Sarrià
i Adoració fins a les 6h